

Latwefchu Amis.

56. gadagajums.

Nr. 41.

Trefchdeenā, 12. (24.) Oktobēr.

1877.

Redaktera adrese: Pastor Sakranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedīcija Besthorn I. (Kehber) grahmatu bohde Jelgawā.

Rahditājs: Kara sīnās. Wīšjaunakās sīnās. Daščadas sīnās. Wlasi bři-
numi. Kuga arimščana. Waj kartureku lakstus pehž sebu laika war nogress?
Lautu meita dšed rudeni. Labības un pretšču tīrgus. Raudas tīrgus.
Dabwanās. Mibīda. Stubnščanas.

Kara sīnās.

Mehs wīš arweenu wehl luhkojam uš **Wlewnu** un gaidam, kaš tur notilkees. Peeminohi tahš ašnainas šturmes, ar kahdahm nesfen mehginaja šcho apstiprinato Turku sehgeri nemt, tagad japreezajahš, ka nu wīš Kreewu darbi wīšpirms tur išeet uš tam, ka nu grib to aplehgereschānu west ar wīšu inscheneeru gudribu; laiku taš gan ilgaku nemkees, bet tā pamaštim ar wallehm, grahwjeem un flānšehm lihdihs Turkeem flāht un til pehđigohs sohliu ees tad wihrs pret wihru un nebuhs karotajeem pa wīšu zetu jastahw eenaidneeku ngumi. Tur nau masais darbs, jo Turki ap **Wlewnu** ušbuwewjuschī 23 redutes, kaš wīšas ja-aplehgere. Šchi ohtrejada karaweschāna pee **Wlewnas** ir manama no ta břiščā, tur **Todlebens** tur ir. Ap **Wlewnu** 28. Septbr. guleja zollu dšlšč sneegš. Turki pa naktrihm (tā uš 26. un 27. Sept.) raudšija panahkt no **Wlewnas** ahra un muhseju aplehgereschānas darbeem flāhdēht, bet taš ne-šdewahš; abās minetajās nakts palika 400 Turku lihki pret wallehm gulam. 21. Sept. weens kasaku pulks no **Lowazas** nahkdams ušbruka Turkeem **Isowā**, šapohštija tur wīnu projanta magastnas un nodšina kahdus 300 **Baščibosufus** lihds **Tetewnai** (uš wafareem no **Lowazas**). Ari no **Ruščschulus** pufes šino par masakahm kauščanahm, kaš stary piketeem un awangwardijahm deenu deenā noteek, bet tahš wīšas wehl maš ko šwer.

Pret **Silištiriju** Turki to šiltu, ko tur bij par **Donawu** pahrwilkuščī, ir atkal išwiltuščī mala. Redšeš nu gan, ka ees ar to ušbrukušcho auksto laiku. Turku šaldari ir wīšwairak iš deenwiduš pufehm un wareja gan pa šilto wafaru kreklā išmetušchees duhščihu rahdiht, bet tā ees, kad nu neparastais fals sohbus klauđšnās? Kreewu karawihreem seemas fals ir pašštama leeta.

Šhipkā ir atkal sneegš kritiis, guloht jau 2 pehdas dšlšč. Turklāht ari gaisš ir lohti auksts. Genaidneekem tur ne dohmas nau no eemenschānas. No 24. Septbr. til lab ščintpus tā wīnāpus **Donawas** ir auksts, wehtrains laiks. Uš **Donawas** bij til štipri wīkni, ka pee **Sifnowas** un **Milopoles** par teem karaišteem nemas newareja ar wesumeem pahritikt. 26. Septbr. radahš migla un pehž tam atkal leetus. Nu fahk atkal wesumneeku rindas ar projantu un seemasapgehreem eet pilnā eeschānā uš **Bulgariju**.

Preekšč Kreewu armijas seemaswajadšbahm tohp leelški uš preekšču gahdahš. Ap **Sifnowu** un **Tinowu** pilda magastnās pee 300 tuhšt. puhru rudsu un kweešču. Auzu ari ir, ka peetiks waijadšibai; seena ir 30 tuhšt. birkawu un wehl peepirks kahdus 50 tuhšt. birkawus. Tahš teltiis, ko **Berlinē** taišija, ir jau no šabriķeem pretimantās. Tagad wehl **Berlinē** strahda kurneeku šabriķiis šagatawodams 250 tuhšt. pahrus šahbaku, teem til 5 mehnešču laika waijag gataweem buht; tomeht pee teem dšihwo 2000 strahdneeki un 150 šchujamahs maščines; rehšina, ka waijadšeš 70 no leelajeem fraktiwagoneem, kaš šahbakus nowedihs lihdi Kreewu rohšehat.

Turku karakugi fahk atkal wairak kustetees, grib braukt pa **Sulinas** eeteku **Donawā**. Weens Turku 3 mastu monitorš tā tur ušbraužis uš torpedu, ko Kreewi nogremdejuščī un atkal wīš kugis ušprahđšis gaisā. Kreewu matroschi dabujuščī ari kuga šlugu šawā rohkā.

Sinnizās karalafareti šahw dakteru amatšs ari 2 jaumas dakteru gudribas šudeerejuščas šeweetes. Weena no tahm kahdam eemainotam dabuja nonemt šadragatu rohkū. Tur bij ko šlatitees, tā ta šmalķa, masa šeweeschā rohžina leelo našt ar drohščihu tureja; daktereene nelikahš nemas no karawihra šahpju pilna balša šawā darbā trauzetees, bet wilķa šamaltahš kaulu adatinas ahra no wainas un greeša tā wežu wežais dakteriis. Pateesi duhščigš šewiščkiis!

Turku **Sultans** kahdā šarunā ar **Austrijas** weetneeku it šepnus wahrdus šmeris, ka wīščā wehkreiš gribetu šawu leelu laipnibu parahdiht un meeru šleht, bet tā ka wina walšts gohds paleek ne-aištiktš. Wīščā šajijis: „Manas armijas **Serbiju** pahrwareja un es, uš **Austrijas** wehleschānohs, dahwīnaju **Serbijai** atkal meeru nei kahdu drohščihu nemdamees pret nahklošcheem dumpjeem. Ar **Montenegru** es gribēju meeru derecht, bet Kreewijas eemušnāščanas deht newareju to šdariht. Tagad Kreewija ir manā walškt eelaušufees, bet manai armijai ir laimejees ušwareščanas panahkt. Es waretu eementus šemesgabalus patureht, bet meera labad es ne-eekahroju žitas šemes. Es gribu wehkreiš gataws buht uš meeru, un tahdu meeru, kaš šahw uš lihdschim pastahwoščahm deribahm.

— **Sultans** redšedams, ka **Serbija** weenu deenu runa no meera, ohtā deenā atkal taišahš ar wīšu šluku uš karu, ešoht **Serbijai** galigi noprašijis, ja ta apšohlahš meeru tureht, tad lai tuhđal šuhja šawu šawilktu karaweschu mahjās, tāpat lai nemoht ari noht to Kreewu karogu no Kreewu konsuša nama. Šchahda ušmahščanahš gan to kwehloščo dširšteli drihšak ušpuhrihs leesmās. Tā tad ari dšed, ka **Serbija** ar **Rumeniju** nolihkusi, kōhpā karu west. **Serbija** grib 40 tuhšt. karawihru šuhtih karā.

Saguhštito Turku štaits, kaš tagad šchur tur pa Kreewijas pilšehteem šdaliti, lihds 15. September jau bijis 10,700. No teem ir **Kurškā** 870, **Poltawā** 759, **Witebškā** 528 u. t. pr.

— **Tehrpatoš** awiše ir weena **Igaunū** šaldata grahmata no **karalauķa** nodrukata, kaš tā šlan: „Mihla maht! Es dohdu **Zums** štau, ka man klahjahš. Mehš ešam tē Turku šemē, es ešmu 2 reišes kauščanā bijis, weenureiš pee **Lowaiščā** pilšehta, tur mehš karojahm 3 deenas, Turku bij 30 tuhšt.; Kreewu 12 tuhšt. Deews mani uštoreja pee weselības. To ohtu reiš karojahm **Balkana** kalnšs 7 deenas un 3 naktiis, Turku bij 40 tuhšt., muhseju 15 tuhšt. un, mihla maht, es **Zums** šaku, ka ari pastardeena newar buht breesnigaka, tā muhšu kauščanahš **Balkana**. Ne ko žitu newareja dširdeht, tā leelo gabalu ruhščānu un šlinschu lohšču šwilpoščānu un žilweku kleeģščānu un waideschānu; šeme man trihzeja apakščā kahjahm, šaule bij aiš pulwera duhweem aiššegta. 13. August bij tā leelaka kauščanahš, ari mani tur eewainoja labajā kahjā; waina bij weegla, tai pašā břihti šahšahwa man ari šchinelam labo pedurkni un šadragaja manu šinti.

Kahja man bij 2 naft zaurumi. 14. August es nahzu lasarett un pulku tur 16 deenas; 30. August bij mana kahja wofela un mani ijlada no lasaretes, nu es esmu atkal pee sawas agralaks wofelibas. Deems lai ir war wifu teists un flawehts. Mhla moht, kad Zub esat pee wofelibas, tad no-eita pee mahzitaja un leegeet Deemu luhgi par mani. Geet Deewam pawehleti.

Johann Hebbane."

No Nijas karalauka amahza 28. Septbr. us Behterburgu schahda fina: Zaur muhseju karadarbeem 20. un 21. Septbr. un zaur jaunu postziju eenemfchanu zaur muhsejem Turki to nafti us 28. Sept. atkahja sawas skansts ari asinaini eekarotu Kifil Tapu un milfaks atpakal, muhseji dsinaks pakal un eenehma to lhiniju no Rodschinai par Subotanu us Kuliwerbanu. — Durnpneeki Dagestanā diwi weetas sipri sakauti, 500 nokauri un 300 faguhjiri, behgeem wehl dsenaks pakal. — Muhtar Pascha beidsama-jas kauschanas esohit pasaudejis pee 6000 karawihru.

Par to kauschanas no 20. lihds 22. Septbr. Nijas karalauka rakta us Behterburgu ta: Patlaban ta ireju deemu zihni-fchanaks ir beigusem un karaspheks ir lehgeri atpakal greejees. Wifas trihs deenas wirskomandu mahija pars leelfirts Mikails. 20. Septem-ber deenai austohit muhfu spehks no Karajalas lehgera dewahs zelā; trejās nodalās sem teem generaleem Scheremetjew, Ropp un Schalo gahja Turkeem pretim. Pulksten 8. no rihta Scheremetjew's eenehma ar sturmi Leelo Jagni kalnu. Bet Roppam nelaimējahs Maso Jagni samā rohka dabuht. Pastarpahm Schalo strahdaja gar to, ka ar sawu artileriju un flinshu uguni netauj Turkeem peewillt palihga spehks klah, tomehr ap pus-deemu Turkeem isdewahs peewillt klah wairak pulku. Lai eenaid-neeks tikru mulsinahs, Kreewi fakha fahnis schaudibi pret Kifil Tapu. Generalam Schelkownikowam lainējahs Madshas pakal-nus eenem, Turki nu leela pulka mehginaja winu aplenk, bet winis ishtahs zaur winu rindahm zauri un wakarā bij atkal lehgeri. Karaspheks palka tais postzijas, kahdās stahweja tumjai metotes. Wifu ohtru deemu muhfu labajam spahnam bij ja-atpuhschaks, bij janogaida ari wehl eerohstichi; lihkus apraka, eewainotohs weda prohjam. Te us wakarū Turki krita muhfu kreisajam spahnam wirsū pret Subotanu, bet tika asinaini atfisti. Drihs pamanija, ka Turki no pakakas subta pulks un wirknojahs kamola pret Awlijaru, tā ka Scheremetjewam bij ja-atfahj Lees-lais Jagni kalns, ko tas wakar bij eenehmis un janahl lejā, lai Kreewu spehks netikru aidalibts. Taks bij 3 gruhas deenas bijufchaks; muhfu saldati nemas nebij dabujufchi atpuhschaks, 2 zauras nakris bij strahdajufchi; turklah nahza wehl tas truhfums pee ubdens.

Kaufasija ir fehrgas sipri kahjas.

Wisjannakahs finas.

Is Poradina sino, ka jau 1½ stundu laika pehz tam, kad muhfu Keisars Wahzijas Keisaram to sinu par muhseju leelu us-warefchanu pee Karfa bija telegraferejis, laimes wehleschanas telegrams no wina atfrehja. Muhfu pee Plewnas stahwofcheem karapul-keem schi uswarefchanas sma amahza tai brihdi, kad patlaban wa-kara luhgshanas tureja. Ar leelu preeku schi sma tika usamta un tublit Plewna ar leelgabaleem apschaudita. No Muhtara Pascha armijas sawangoti 32 batalioni, 4 artilerijas brigades ar wiseem eerohsticheem un 36 leelgabaleem, 7 Pascha (generali) un lihds 100 augstaki wirsueeki. Turkeem esohit kritufchi un eewai-noti lihds 16,000, starp kritufcheem ari Schamika dehls, Kast Mahoms, kas Kaufasija til isewigi sinaja turenas kalna laudis pret muns usmujinahl. Muhseji nah no Aleksandropolas ar wajjadfigeem leelgabaleem Karfu aplenzeh un ari generala Lasarewa armijas kohris stedsaks turp. Lasarews Maschdaghu garam loidams dsinaks us deenwisch pusi isflidinatam Turku kreisajam spahnam pakal un fuhija karaspheku Turkeem nogreest zelu no Karfa us Orserumu. — Ismail Pascha ar sawu armiju atwiszes atpakal no Kreewijas rohbeschahm un no Karawanjarajas, gene-rala Dergufafows winam dsinaks us pehdahm pakal.

Pee Plewnas 4 Rumeneeshu batalioneem isdewahs Turkeem weenu reduti atremt, bet pehz wini atkal tapa atfisti. Wineem noschauti 2 wirsueeki un 200 saldati, eewainoti 20 wirsueeki un 707 saldati. Pee Beihyl, us Silifrijas zeta, kasaki atnehma Tur-keem 100 wesumus prowjanta, sakahwa 2 eskadronus jahneelus un sawangoja 2 Turkus. — Pehz waldebās flaidrahm sinahm muns krita 3. Oktob. tai kauschanas pee Karfa 7 wirsueeki un 223 saldati un eewainoja 49 wirsu. un 1162 saldati. Pee sah-dshas Sarzas padewahs kasakeem Turku pulks no 200 saldateem ar 23 wirsueekem un 3 leelgabaleem. R. S.

No karalaukeem lihds 5. Oktober tas swarigalaks notikums bij ta leela kauschanas us Nijas karalauka pret Muhtar Paschu. Jau 2. Oktober generalis Lasarews bij Turku pulkus sakahwis un Orlowfaks kalnaju eenehmis. Te nu 3. Oktober iszehlahs ihfi leela kauschanas, kur gahja wifai Muhtara armijai wirsū. Nostiprinatais Awtar kalns stahweja tā atflehga fargadams Turku lehgerim preekschā. Kreewu generalis Heimans nehna ar sturmi scho kalnu un fagrafija tā dalās Muhtara armiju; weena dala mehginaja Karfa eebehgt, bet generalis Lasarews krita fahnis wirsū, un tapat generalis Heimans dsinaks pakal tā ka dauds tuhstoschi Turku tika faguhstii, 4 leelegabali pa-nemti un leels pulks lihku palika gulam, ziti tika us wifahm pufehm tika isdsenati. Ohtra Turku dala tika no Madshi kalna nosweesta semē, aplenkta, tā ka tai bij japadohdahs. Saguhstito flais ir lohti leels; starp teem ir 7 Paschas, 32 leelegabali un leels pulks kara munizijas krita muhfu rohtās. Pascham Muhtaram isdewees Karfa eebehgt. Muhfu stahde pret tahdu leelu uswahrefchanu nau ne zil leela. Tā tad nu gohds Deewam Kreewu armijas wadomeem ir isdewees tur pa-nahkt, us ko wif tee preekschdarbi shmejahs, Kifiltapas, Jagnas un Subotanas eeremohit. Kad eewehro zil lohti nostiprinati wif schee kalni Karfas preekschā bij, kas Turku rohtās stah-weja un nu weens pehz ohtra ir panemti, tad war gan flaweht Kreewu armijas duhschibu. Minetais Madsha kalns ir rindu rindās ar flints wallehm segts; kalna lejā stahweja Muhtars ar wifu gohda spehku, wineem preekschā atkal upes krafti un paschā lejā Subotanas zeems. No turenas Turku lehgeris kneedjaks lihds ohtram kalnam Kifiltapai, kas ka milsonis ar faweem melneem flintdrageem gaisā isflehjees, ais kureem war wairak batalioni stahweht un nahzejus apschaut. Kreeweem bij ja-eet pa stahwu weeta pretim, kur Turki ais flintihm un kalnu eeshkehlmuds wareja drohschi un ilgi turetes, bet tomehr Kreewu uguns tohs isdsina. Lai nu Deems palihds tahlak. Sinams tas gada laiks wairs to nepeenef, ka ahstrem sohkeem lai war us preekschu eet. S.

Daschadas finas.

No eekschsemehm.

Zelgawneeki israhdija sawu leelu preeku par uswarefchanu, ko muhseji Masā Nijā panahza par Muhtara Pascha tagad pa-wisam isflidinatū armiju, no kuras 7 Pascha un lihds 20,000 sald. tapa sawangoti, ar to, ka 7. Oktober wakarā wif pil-fehts, ihpafchi eeksch tahm leelatajahm eelahm, bij flaisi illu-mineerehts. Saprohtams ari ka swehtdeenā wifās basnijās tapa pateizibas Deewakalposchanas turetās. Lai Deems scheh-figi dohd drihs uswarefchanas swehtklus swineht par Plewnas eenemfchanu un ka ta nau wairs tahlu, us to wif shmejahs, kas no turenas dsirdams. — Is no Behterb. awises „Rusk. Inwalid“ isfludinatās listes par karā kritufcheem, redsam, ka starp scheem atkal 3 no muhfu Baltijas tehwijas dehleem un pr. 1 Widsemneeks un 2 Kursemneeki. Wina wahrdi ir: Gustav Auder, is Moisekull muishas Behenawas aprinki, saldat 139. Morschanfaks kahjineeku pulkā; Indrik Jane Biteneeks, is Grohbina aprinka, saldat 36. Orlowas kahj. pulkā (krita

5. Juli pee Schipkas zehweetas) un Ans Mattus is Dohbeles aprinka, sald, 1. Newstas kahjin. puskā. R. S. — z.

No Jelgawas. Zertortdeen, 29. Septemeri, sčē speh-
leja Latweeschu teateri — Bahzu teatra namā, preeksch lab-
dariga mehrika. Spehletaji bija Lihwbehrses „Dseesmukrohu“
lohžekti; tika israhdihts: „Preeks un behdās,“ original-luga
ar dseedaschanu trihs zehleens un seshās bildēs no Adolf
Mllunan. Dauds ne ko newaram par sčho israhdižumu spreesť,
jo tas tika no labprahťigeem teatra draugeem preeksch labdariga
mehrika uswests; tik to gan te waram peemineht, ka ar spehle-
schanu gabja itin labi. Bet tagad nu gan reis waijadsetu us
to luhkotees, ka katris isrihkojums, ihpaschi Kursemes galwas-
pilschta — Jelgawā, no leetas pilnigeem ispratejeem un kam
steds us to nesahs, tiktu pabalstihťs un us peenahzigu mehriki
wadihťs. — Sihmejoťees us weesibas wakarū, mums jafaka,
ka tas „Wilnas weesnizā“ wisadi jauki un labpatihkami tika
pawadihts. Pagahjusčā nummurā gan rakstiju par kahdu ne-
kahrtibu no S. Maija sč. g., tak nu israhdahs, ka man par
to no kahdeem weesnizneeka pretineekeem pahraf bahrgi tizis sa-
suhdsehts, nekā ta leeta ihsti bijusi; kad kahds fahrtidahs,
to wisur, ir tai labakā weetā peedshwojam. Wispahrigi gan
sakam, ka weesnizas nau weetas preeksch isglichtoteem preekeem,
tatschu Wilnas weesnizneeks Weinberg l. tik stipri ar wisu stedi
un prahtu preeksch Latweeschu leetas ruhpejahs, ka wina ruhmes
nekad newar tahdas pretibas notihť, kas Latweeschu weesibas
wafareem buhtu par negohdu. Beidsamā laika ir ihpaschi is-
rahdiķees, ka Weinberg l. weesniza ir tā ihstena weeta preeksch
Latweeschu fatihskchanohs Jelgawā; tē atrohdahs wiswairaf is-
platitee Latweeschu un Bahzu laikraksti preeksch lasichanas un
pee leelakahm sanahskchanahm tē ari teel pehz waijadfibas jo
leela ruhme isgahdata; mums tapehz nu pehz skaidrakas ismekle-
schanas gan nau cemesta, Wilnas weesnizai weesigu wakarū
deht pretotees. Zeram, ka Weinberg l. kā lihds sčim, tā ari
us preekschu preeksch Latweeschu leetas ruhpeķees un wisus is-
rihkojumus pee sewis us to raudshs grohsihť, ka tee ihsti us to
der. pateesigu isglichtibu starp sčejeenes Latweescheem zilahť.
— Tē galā turam par waijadsiġu wehl, to peemineht, ka Jel-
gawas turwunā mums tagad atrohdahs diwi it kreetni dseedat-
taju-kohri, prohti: Lihwbehrses „Dseesmu-krohnis“ un Leel-
Swehtes wiħru-kohris; abu sčho dseedataju kohru lohžekti ir
beidsamā laika ari par itin isweizigeem teatra usweschanā israh-
diķuschees, un mums tē tapehz tik atleef ta wehleschanahs, ka
sčee abi dseedataju kohri, ihpaschi teatra weizinaschanas leetā,
fadohtohs kohpā un turpmā Jelgawā beeschaki Latweeschu
teatri isrihkotu. Zaur tahdu derigu spehlu saweenofchanohs
waretu muhsu Latweeschu teatri ap Jelgawu teescham wairaf
zilahť un glihtohť. Ar preeku ari to tē peeminam, ka Jelgawas
Latweeschu pilschtas draudsēs jauktais dseedataju-kohris tagad
stipri dohdahs us dseedaschanas weizinaschanu starp Jelgawas
jaunekleem; us beidsameem Kursemes brihwesfibas-swehtkeem
sčis kohris mantoja ihpaschu patihskchanu pee publikas; kā
tagad dštrdam, tad sčis pats jauktais kohris dohmajohť nah-
koschā seemā Latweeschu basnizā dseedaschanas-konzerti notureht.
Gohds un slawa kreetneem publineem! B. R.

„Leepajas past.“ pahrunadams tahs daudsejadas buhwes,
kahdas Leepajā atkal sčogod buhwejoht, peemin, ka steegetus
tur sahohť maksahť ar 22 rubl. par tuhľst. un brihnahs, ka-

pehz tahs muishas no Leepajas apkahrtnees neruhpejahs wairaf
ar steegetu dedsinaschanu, ka sčis materials jawed no Mihgas
un ir pat aħsemehm. Zaur buhweschanahm daschas pilschta
dalas pawisam zitadu isstatu mantojuschas, nahkoschā gadā
tapschoht tee jan sen nodohmatee dselschē darbi preekschānemti,
kuri tad wisamshostam zitus swahrkus apwills; pretschu bahnušs
tikš ais Gampera nama buhwehts, tee nami no kapeem lihds
tiltam tikš nopleshťi, lai rohdahs ruhme preeksch dselschē fle-
dehm, tapat ari tee spihkeri pilschtas pušē lihds limu swareem
tikš nopleshťi; ais silku brahka tikš dselstihťs buhwehts, kas
wedihť us jauno pretschu bahnuš.

Kuldigas spahrkafē atkal September mehnesi ir us augleem
nogulditi 5248 rubl., wiswairaf no lauzineekeem.

No Leel-Swehtes. Kur behdas, tur preeki, mahza pa-
teeibas wahrds. Lai gan aħprus walšs rohbeschahm Kreemi-
jas dehli, zeesdami kara raises, drohschē spehkojahs, mohžiteem
swabadibu eekarohť un lai gan sčis muhsu walšs lhtens da-
scham lohťi leclu un dahrgu upuri prasijis, tehwu — dehlu un
laulatu draugu karā aishaukdams, tomehr sčini muhsu raischu
pilnā laika ne-efam atstahťi gluschi bes preekeem. Apshmejoht
sčhi gada druwu anglus un tagadejo augsto labibas zenu, sem-
kohpis war preezigi leezinaht: sčis gads, selta gads. See-
mas labibai un wafarejam ir branga rascha. Tabakā semē no
rudseem un kweescheem atlez pee 12 un no meescheem, kā dšird,
dascham lihds 20 graudu. Par rudseem pirzeji maksaja 2 rubl.
80 kap. un par kweescheem 5 rubl. 50 kap. puhřā. Meeschi
maksati ar it sewischi slawenu zenu, — wiswarigee lihds
3 rubl. 25 kap. puhřā.

Nesen gadus atpakal, gan ari peedshwojahm labibai leclu
zenu. bet tad semkohpjeem to paschu waijadseja maksahť, lai
waretu sew waijadsiġu labibu pahrtikai eedabuht. Tolait pah-
brauzā no pilschta ar tukshotu kabatu un raisigu stedi; bet ta-
gad tas gluschi zitadi. Semkohpi brauz bareem us pilschtu,
pahrdohť labibu, leekahs to kreetni aismaksates un brauz ar
pilditu kabatu preezigi mahjās. Sčoruden Jelgawa no laul-
laudihm stipri ween tohp apmekleta. Daschā pilschtas weetā
sirgi fabraukti pat us eelas til beesi kohpā, ka eelas brauzejam
brauzohť zaurjalohlahs un kohpmaneem nedetas deenā eegadotees
tilpat dauds pretschu nonehmeju, kā zitōs radens gada tirgus
deenās. Tahdā wihšē tad nu Jelgawas pilschts kā no jauna
atdshwoķees. — Kohpmaneem un semkohpjeem pelna leela un
talihds preeku deewagan. Notikums mahza, ka katrs gudri
darihš, kad lauschu druhsmu weetas stipri fargahs sawas kaba-
tas, lai karmantschiki tahs ne-istuffcho. Gohť jau sčhi gada
Matihschās, Satahsmuishas tirgū, peedshwohts, ka kahdam
issuduschi no kabatas peezsimts rubli un zits atkal pasaudejis
pee 171 rubli.

Gewehrojohť sčho bagatu gadu, nebuhtu japeemirš tee
walšs dehli, kam muhsu preeki sweschi un kas sħuri zihnahs
mohžiteem swabadibu eekarohť. — Mihlestiba bruhzes apseen.

Weesons — Leel-Swehtē.

Is Dsholmuishas. Ar noscheloscham ta behdiga sina
jadohť, ka muhsu „Behnuhs“ fainneekeem apaksch weena junta
esofchas rijas to nakti us 24. September sč. g. ugunei par
laupijumu kluwa. No kam uguns zehlees, nau ihsti sinams.
Tas fainneeks, kuram to nakti bijis jakul, ir lihds ar kahdu
kalpu un meitu to uguni pirmee pamanijuschi, bet jau tik leclā

mehra isplatijuschohs, ta ka wini wehl apdsehst zeredami, no ugun's leefmahm smagi tapufchi apskahdeti. Zebshu ehla gan apdrohshinata bijufi, tatschu flahde esoh't lohti leela, jo mine-teem fainneekem gandrihs wifs schigada plahwums par pelnu tschupu pahmehrtees. Lai Deew's noschahwe apbehdinateem winu asaras!

A. S.

• **No Sejawas.** Wehl daudsi no zeen. lastajeem atminehs, ka leelais Sejawas pagasts schogad sewim ihpafchu jaunu teefas-namu usbuhweja, kur, kad tas gataws nahza, ihpafcha komiteja dibinajahs, kas par scha jaumbuhweta teefas-nama eefwehtifchanu jo zihrtigi ruhpejahs; isrihkodama musiku, dseedaschanu zc., lai tik sawas eenemfchanas buhtu warejusi pawairoht un tad ka „artawinu no labfirdibas“ nosuhtit karà eewainoteem par labu, kuri sawas gruhfribas gan pehz iflatra tahda scheflirdiga upura labprah't ilgojahs. To mehrti faneegt komitejai laimejahs, teefas-namu eefwehtijoh't. Tagad dsirdam, ka schi pati komiteja nodohmajusi, schim pascham „augstam noluhkam par labu“ list teatri spehleht un turklat dseedaschanu un weefigu wafaru isrihloht. Berams, ka apmekletaju, ta pat ka pee teefas-nama eefwehtifchanas, nebuhs trubkums.

Wehl weena leeta, kas te schini pufè, ne tik ween Sejaw-neekem pascheem un Jam-Swirlaufneekem — ka minu aplaimineem — lohti reebj, bet gan iflatram gohdigan zilwekam par nepatiffchanu schfeet buht: Tas ir, ka eenemfchees wifus gadatirgus pee kroggeem ween wairaf notureht, nekà muifchàs, kur teem derigala weeta un usrandfiba buhtu, nekà pee krogga. Muifchturi un nohmneeki fahlfufchi schini pufè ar tirgeem andeli dsiht; leek tirgus us sohlifchanu, kurfch kroggeris wairaf sohla, tas ir tirgus ihpafchneeks un schis nu leek tirgum tuelles un alzises „pehz patiffchanas,“ zaur tam jau ir nereti dasch labs tirgus tikai par „tirgelt“ pahmehrtees. Dà tad nekàs ko brihnitees, ka jo beeschaf noteek kaufchanahs, fagfchanas un ziti negohdigi darbi, blehscheem un ziteem negohdibas laudihm „kroggu tirgàs“ labaf passahne. Dà ari tai nupat noturetà tirgù pee Sejawas Kleemus krogga, 25. September, bij jarredf fabraufufchi weefi is Selgawas, kas bij isnahlfufchi sawu laimu us negohdibu isprohweht. Zilweki, kas pilfchta jau sawu gohdu saudejufchi, nahf to te par welti mekfeh't. Tee ir tee augli, ko meh's no tahdeem krogga tirgeem smelamees, tadeht wairaf nekà no weenas pufes wehlahs, ka tahdas „krogga tirgus eeriktes“ ar laiku zitadi grohfitohs un tirgus turetu tikai kur, kur teem ihstemi peenahfahs buht. — Scheh'lulis.

• **No Billumuischas** un apg. Sirmi laiki un gari gadi jau aistezejufchi, bet Dew wehl, mihta tautas lapin, nau aifweenim wehl nekàs no Billeneekem, nei winu dsihwes fimohts. Muhsu tehwi tehwi gara nabadfiba flinkojufchi un kuhtri bijufchi, ko no scha newisai leela pagasta un wina aplahrtues rakfih't un passnoht; tagad tad nu mums behrneem buhs winu nokaweti darbi japalibds afstrahdaht. No scha apgabala laifrakfids wehl lohti mas kas runah'ts un peefihmehts, kamehr no zitureenes beeschi ween schahdus — tahdus fimojumus lasam; ta tad nau ko brihnitees, ka ari te, ka pa wezam, wehl daschadi flahjahs. — Wezu laiku faulite jau taifahs gan patlaban no-eet un jauna winas weeta aust; laudis jo deenas wairaf atfihstahs un isglitfibu kohpj, faderiba, gohda praschana un labi tikumi wifur ar flubu wairojahs un ilweens gudribà peenemahs. Bet pee mums tas glufchi ohtradi! Te ar attihstibu attihstahs

ari daschàs fihwas nekreetnibas un prasas netiffibas, kas neween attihstibai un isglitfiba leek schefhrflus zelà, bet ari nekraitamu pulku raibumu zel fadsihwes leeta, tadeht par scho nebuhschanu mums katram jaruhpejahs — griboht negriboht winu galigi deldeht, lai nekreetnibas fustu un kreetni un labi tikumi tai weeta zilwezei un dabai par labu wairotohs.

• **No wifam pufehm dsirdam** fimojoh't laifrakfids par sch. g. daschadu lauku- un dahrsa auglu isdohfchanohs, — to ari meh's waram dariht. Semkohpji jau par tam nenofkums. No weza gada seh'tahm seemas-schjahm — rudsi, ka wifur, ta ari te bij it brangi augufchi tik plauja ka rascha. Kweefchi jeb puhri nebij wis teizami, pahraf no seemas faltuma un pawafaras faufuma wahrdfinati, bij panihlfufchi, — bet par to nekàs! Zens teem jau ir labs, tadeht ari semkohpji tohs schogad gauscham tenzina, ir pat kohymani ne buht nesmahde. Bet flahde, ka te schini apg., kur te kweefchus jau gadeem leela dau-dumà fehj, pagahjufchà gadà semkohpji pahraf mas eefehjufchi, baididamees no issalfchanas, ka ari no dahrdfibas pagahjufchà ruden't tik dahrgu sehflu pierkt un seh't; labaf, kam wehl kweefchi bij, atdewa tohs kuptfcheem, andelmaaceem un panehma labu grafi — ir tas kas! Tikai janofschlo, ka ari schogad dascham ta pati nelaine radufees. Leeliffam andelejotees ifeet pawifam no atminas, kweefchus ari us nahfufchu gadu seh't. Wafaras labiba: firni, lini, aufas, meefchi un fakau augli it kupli augufchi, behdajahs tik par winu nowahlfchanu. Ar plaujamahm maschinehm wehl nekò neredfiam par laukeem braufajoh't, tadeht te wehl ifkapfihm gohd's! Muhsu nahburgu pagastà to gan dandsums faradees un pat daschahm spahrni kerotees jau kohpà.

• **Is deenfichigàs fadsihwes** mums mas kas atleek ko rakfih't, bet turpretim no laufwirtschafstes un eedfihwes gan. Refur nesinam un ne-efam dsirdejufchi, kur tahda „semes fahriba“ rudufees semkohpjeem, ka pee mums Billeneekem. Ari ko pdsirdejufchi no semes-kohpfchanas un pahrlabofchanas, nemah's to sawas fainneezibàs isprohweht, bet deemschehl bes apdohmas! Saimneeki, rentneeki un arendateri ar un plehsch neween atmata's, grahwus un eschàs; bet ar to wehl nepeeteek, kerahs ari pee zekeem, ar tohs ari ahra, zits zità flatidamees. Dà nereti dabunam peedfihwoht, ka schè un te zelus ifar un grahwus aifroh't preefchà un to starpà pat ari basnij-zeli neteek schehloti. Nau sen ari, kahds schejeenes arendateris negribeja ne tik daudf, ka basnij-zeli laudihm nowehleht sawà gruntè, kur us fw. Deewanamu aifeek. Pat to bij aiftizis un lizis ifart, kur wairaf fainneekem tik us pilfchtu ka Deewanamu jabrauz. Lai gan minetam arend. ir semes deewsgan — nespehj pat ari apstrahdaht, ta ka gadeem wairaf defetinas lauku paleek ne-apstrahdata's — bet kas par to? kad tik peepilda teepumu! Tahdu nebuhschanu redsoht noteekam, kad zelus ifar, kas sen gadeem eemehriti un landlahrtès uffihmeri, bij daschl no muhsu basnij-pehrmindereem pee peederofchàs teefas scheflojufchees. Bet tas mas ko lihdsjeja. To redsoht un dsirdeht ari muhsu fainneeki strahda tahdus pat darbus tikufchi pakaf. Ari tee ar un plehsch, kur tik arklis aifkerahs, jadohma, ka preefchdeenas mums zeli nebuhs, — buhs jamahzahs ar „Lustbalongu“ pa gaisu braukt. Gadus atpakaf, kur muhsu tehwi braufschus brauzà us Deewa nameem — tur meh's behrni tagad ne kahjahm neteekam zauri; jarinko werfchem, ir pat juhdschem, ka-

mehr nofkubftam. Deefcham ja muhfu tehwi un tehwutehwi if wehfas kapenes zeltos — tee wairs nefinatu, fur no kapem noht kluht, — teem buhtu septinkahrtigi jamaldahs, kamehr reis zelu usdabutu. — Tas ir tas, fo Tu laipnais lastajis te no fcha apgabala dſirdi. Ta publejahs muhfu semkobji if pa weenam, ka zitur neweens! Smohl un rohkas ka kurnji ar nepee-ehdibu pehz tahs plikas melnas semites. Tikai dascham ir ais wifseem tahdeem publineem fahl schis wezu lauschu fazeklis peepilditees: „Meschus un krumus israhj, grahwus un eschas isar — un tomehr swehtibas truhft!“ Preezatohs, ja muhfu semkobji tai leeta fewi druzin kautohs pamahzitees un labotohs; — teescham nebuhtu peekufis tad fo labaku pafinoht.

Schehlulis.

Pee Rihgas atbrankuscho fugu flaits 29. Septbr. bij afneedsis 3000. — 30. Septbr. atkal uf Rihgu atweda 41 kara ewainotus un 60 flimus karawihrus. Dakteris, 4 schehfirdigas mahfas un wairak selfcheri bij lihds. Uf Rihgas kara lasareti no 10. August ir lihds 600 flimi atwesti; zaur ruh-pigu apkohpſchanu ir isdewees jau kahdus 300 atlaift ka iswefelotus.

— Ka ari pee mums ar ehdamahm leetahm tohp dauds wiltibas darihts, to reds atkal no tam, ka tagad ihfa laika pee Rihgas kriminal teefas 3 fuhdsibas par wiltibu pee sweesta.

No **Behterburgas**. Zaur to Reifara pawehli, kas weenu daku to panem to militſchu (tohs weenuig.) pahrlaida mahjas, esohht pee 20 tuhft. pahrnahkufchi mahjas un wimu weeta nogahjuschi tee, kas bij wehl mahjas pamesti.

No **Behterburgas**. Preefch Kreemu eeffchigas dſihwes buhſchanas schis karalaks ir us dauds pusehm no leela swara. Papihra noudas wehrtiba ahrsemju fwardis ir stipri grimufi; zaur tam nahk, ka ar wifu to andeli ar ahrsemju leetahm eet wahji, gandrihs uf 60 procentes jau tagad ewefchana ir palikufi masaka. Daudihm jahah daudſkahrtigi meera dohteas ar paschu Kreemu fabriku prezhem, jo ahrsemju leetas isnahk tagad par dahrgu. Bet fchi buhſchana, ja ta laizinu paliks, atmesih muhfu industrijas dſihwei ihstu seedu laiku. Tapat ka Bahzeefcheem Frantschu karalaka bij ja-atradinajahs no Parises lepni-bas leetahm un leetinahm un ar paschu fabrikeem japeeteekahs, tapat ees ari pee mums. Zau tagad Rodsas un Belistokas fabriki nespehoht pataifihht, zil prasa. Muhfu leelajai dſihwibasahderei, labibas andelei, gan ir kawekli zaur to, ka deenwidis tee uhdenszeli nau swabadi. Un tomehr fchi andele — gohds Deewam uf laukeem bij Deewa swehtiba — spehtu stipri karalaku bruhzes dſeedinaht. Deenwidus Franzijai ween buhs pee 2 milionimehru kweefchu japeepehrt flahht, zitds gaddis ta wifu wahjadſibu no Deenwidus-Kreewijas pirka. Englante ari buhs stipis uspirzejs, jo milioni Indeeschu, kam bads flahht, buhs ja-ustura Englantei. No Amerikas nenahks wis dauds andele.

Zaur **Kronstates** ohstu no Sewastopolas kara nau neweenu gadu til dauds labibas gahjis us ahrsemehm. ka schogad.

No **Kronstates** weens no turenas karawihreem mums suhta schahdu sinu: 26. Septbr. brauza prohjam us karalaku 5. batallions no zeetokfna artilerijas. Pehz beigtas deewakalposchanas tika wif bagatigi pameeloti un issauza wifseem generaleem un wirfueeem un ziteem draugeem wefelibu un usdsehra laimes zits zitam un wehleja laimigu uswareschenu un sweiftu pahrnahkſchanu mahjas. Wirfneekus, lihds pat augstakeem, zehla

us krehfleem augfcha, urah fauzohht. Wisbrauzejeem bij wifseem baltas zepures galwa, tee ari nehma fawu wezo mihko generali Smaginu us rohkahm un nesa urah fankdami us telte. Kad nu bij no wifseem atſweizinajuschees, tad pulka musikanti ar taurehm uspuhta un wif salafijahs rindas un no musika un dſeedatajeem pawaditi un daschadi apdahwinati dewahs lihds bulwerka tiltam, tur sehda damflugi. Schi palika til amatneeki un ziti neschahweji un waktneeki. Daschi gribeja par lusti lihds eet, bet wifus nenehma, til tohs labakohs. Stary aifgahjeem bij ari 5 Latweefchi no Kursemes: telegrafists Andrei Kalnin no Rihzes, no ziteem pagasteem Jahn Dſene, Ehrman Burwe, G. Reinwaldt un feierwerkeris Jahn Belin.

Odesas ohsts meeralakids ir tas pirmais tirgusplazis preefch iswedamahs labibas; tagad nu kara deht winam jastahw dihka. Nu no Podolijas un zitahm deenwidus gubernahm labiba eet pa semeszelu us Karlowu un Kenigsbergu. Tur brauzohht pa laudihm ahrsemju uspirzeji, lihst labibu par augstu tirgu un dsen to prohjam par rohbeschu.

No ahrsemehm.

Franzija deht tahs walsts runaskungu zehschanas, kas nu 2. Oktober notikufi un par fo driht wairak dſirdefim, beidsamajas deenas witni gahja tohti augsti. Gambeta bij atkal ari no republikaneefchu puses issludinajis manifestu pee Frantschu tautas, tur atkal atradahs wahrdi, deht kureem waldischana zehla fuhdsibu un Gambetam ir atkal nospreest 3 mehneschi zeetuma un 4000 franku strahpes.

Franzija laudihm masak ruh Turku karfch, nekà ta augsta leeta paschu walsti, prohti ta walstsrunaskungu zehschana, fur nu israhdisees, kura partija lai patura to wirsrohku, waj republikaneefchi, waj tee, kas stuhre us weenwaldibu. Ta leeta eet ka uguns zaur wifu walsti. Ari pat basnizās darbojahs leeliskam gar runaskungu zehschanu. Pahwests un biskapi ir wifseem preeftereem usdewufchi, laudihm pee firds list, ka kas grib lobs katolis buht, newar pa republikaneefcheem mestees. Bet katolu preefteri ar par dauds leclu dedſibu strahda, ta ka deewsin waj panahks, fo grib. Pahwestneeku partija spreesch ta: ja zaur wimu palihdsibu tagadeja waldischana patura wirsrohku par republikaneefcheem, tad par to war zereht us atlihdſinafchanu. Un kahdu gan? Nu, lai Franzija nahk ar karu Italiyai wirfu un ranga Pahwestam atkal Rohmu lihds ar senako waru atpakal atdoht. Italiyai ari nahk dohmas, kasfin waj ari tahdas leetas nau japeereeds, ta pee laika fabuhwe fawus zeetokfmas, nostiprina zelaweetas kalnajs, fataifa fawu karafpehku. Ta tad buhs gatawa, waj kahdi tumfchi mahkufi nahktu no Franzijas, waj ari no Austrijas puses.

Bersija ir koleera flimiba fahkufe rahditees. Gar Kreemu rohbeschu ir waktis pawairotas, lai flimohs nelaisch schurp.

Mafuminu brihnumi.

Kas wehl nekad fawa muhſcha nau zaur wairojamahm glahſehm kuhlojis, tas newar nemas ar fawu prahtu apnemt tohs brihnumus, fo kihleri rahda; tas nemas nespeh dohmatees, ka tahs wisſhkalahs radibinas, ari tahs, kas muhfu azihm isleekahs tahs wisnejanakahs, ir tomehr ar tahdeem flaitumeem apdahwinatas; tai masaka ruhmitè kustahs wefela pafaula dſihwibu, kas pehz flaita neskaitamas. Monadas, tahs wismasakahs infuforifchu dſihwibinas, ir til masas, ka 32

tuhktofschi billionu fa-eet weenâ kuhiklloâ. Kad wasarâ no stahwofcha dihka uhdena pasmet uhdens piliti, ne leelaku kâ to punktiti us i bohkstaba, tad zaur wairojamo glahsi tur reds ne-
skaitamas dshiwibas kustam, it kâ luhkotu kahdâ bischu strohpâ. Pee tam ne weena no schihm dshiwibinahm nemist badu, wina atrohd fawu baribu, winas meefinas ir apzeetuschahs pret auf-
stumu un karstumu. Neweens kehniensch wirs semes nau til bagats, ka winsch til weenu gadu wifus pasfaules swirbulifchus
usturetu, bet tas Raditajs ustur tohs leelohs kâ masohs ar to paschu gohdibu un ustizibu.

Un zil skaisi Deens ihpafchi tahs masahs radibinas ir is-
rohtajis. Katra siws swihnina ir meistera darbs, kas ne-istei-
zams; wina spihd, it kâ buhtu no poleeretas perlmutas taifita,
gar winas malinahm ir tuhktofschi masu leestinu un waidstinu
un ruhstichu, kas wisi fatek us weenu lohpu. Turklacht pee
weenas un tahs paschas siwju schkiras ir katra swihnina us
matu ohtraî lihdsiga, katrai schkirai ir sawadas swihnâs, tâ ka
nesin, ko wairaf apbrihnoht, waj to weenadibu waj to dascha-
dibu. — Wisi augi, lohki, krehmi ir smalks, brihnischkigs
audums, no teem tâ fauktajeem kambarscheem (Zellen), t. i.
no maseem puhflisheem, ap kureem ir stipra misa. Leez teem
pretim to wisflaistako zilwela rohkas audumu un tu redsesi to
starpibu. Salihdsini weenu auguschu un weenu skunstigu roh-
schu puki! Tur gul blaku un weens par ohtru schie kambarschi
ar sawahm tumfchahm seeninahm, it kâ kad farkanas un gai-
schas uhdens pilites kristata schkihwi buhtu saliktas; turpretim
ta rohschu lapina, ko zilwela rohka pataisijusi, isskatabs zaur
glahschem it kâ no fadriskatas tauwas masch buhtu pihts un tad
ar grubulainu sehwi apmehtahs. Ohda un bites dselons ir til
spizs, ka ir zaur lihkeri luhkojohht tas teewgalinsch ir un paleek
arweenu wehl spizs, turpretim ta smalkaka tehrauda adata is-
skatabs kâ meets, ar ko dahrsneeks dahrsâ zaurumus dur. Kur
smalki un us matu taifni un weenadâ attahlumâ ir wifas tahs
lihnijas! Dihkôs un eserôs, ari atas dublôs atrohdahs wahzini
no sikhahm radibahm, no kurahm paschi gudribneeki wehl ihsti
nenosin, waj tahs ir skaitamas pee dshiwneekem jeb pee augeem;
us schahda wahzina atrohdahs til smalkas lihnijas, ka ar glahsi
gruhti tahs faredseht; kur zilwelu rohka dauds ja 10 stihpinu
waretu wilkt, tur atrohdahs 3500 un neweenai nau lihkuma
nei neweenaduma.

Waj waretu pee kahda fuga wifu tunwu eerikti no deega pa-
wedeeneem istaisiht? Waj waretu pawedeenu til stipru pataisiht,
ka weens zilweks gar winu spehtu no mastakurnja nolaishtes
semê? Pateesi ne. Un tomehr kâ wihes pret pawedeenu, tâ ir
firneklis ar fawu swaru pret fawu pawedeenu. Zo kad zaur
glahschem firnekle usgi paleelina, kamehr isnahk zilwela auguma
leelumâ, tad firnekle tihkla pawedeens nau wehl rupjaks kâ
schujamais deegs; un tatschu winsch ir til stipr, ka gar winu
firneklis no pascha augstuma drohschi laischahs semê un pawedeens
neweenâ weetâ netruhst; schis pawedeens ir til weenadi stipr un
skaisis, ka it ne kur waina nau atrohdama, kaut gan winsch kâ
pee krusa firnekle — ir atkal no 150 lihds 200 jo smalkeem
pawedeeneem fawihst un fapihts; schis firneklis wehrpdams
wehl tohs pawedeenus pa kahdahm 5 fahnu alahm, kurahm
katrai ir pa 30 lihds 40 zaurumini.

Kad tahdus bihnumus apluhko, tad newar zitadi kâ ar aif-
grahbtu garu flaweht ta Kunga gudribu un Wina darbu krahfch-

numu. Radibas krahfchaumu flaweht ir pareisa leeta. Bet
tas ir nepareisi, kad tu aismirstu flaweht to, kas ir tae Radit-
tajs. Tu apbrihno tohs dsilus dabas likumus, tu teizi tohs
zilwelu behrnus, kas schohs likumus useet un isswer. Bet tu
daritu nepareisi, kad tu dabas sinatnibas krahdamees paliktu jo
nabags pee fawas deewabijaschanas. Pateesi ta pilniba, ta
daschadiba, ta krahfchniba — wisa ta radiba norahda us to
Raditaju paschu, no tahm redsamahm leetahm tam prahtam ir
ja-aifdohdahs us tahm neredsamahm leetahm, no ta redsama
krahfchnuma us to neredsamu. Kad tahds skaisstums jau ir pee
Wina kahju pamesta, tahds spohschums pee Wina trohna krehsla,
kahds spohschums un krahfchnums gan buhs Wina waigâ luh-
koht un pee Wina firds duseht!
Dr. S.

Kuga grimfchana.

Jau preefsch dauds gadeem kugu apdrohschinaschanas beedri-
bas ir Siropâ kâ ari Amerikâ eeriktetas, kuras grimstofschu kugu
ihpafschneekem ir par lohki leelu labumu. Bet dauds ari at-
rohdahs tahdu, kas sawus kugus un bagatibu til tamdeht ap-
drohschina, lai zaur tam waretu bagataki tapt un beedribas
zaur blehdibu apsigt, kugus un lahdimu juhra nogremdedami.
Sinams, tur tahds apdrohschinahts kugis un kuga-ihpafschums
nehij warbuht ne pus to wehrts, par zil apdrohschinaschana bij
notilusti; daudreis muzas un lastes usdohd, it kâ tahs buhtu
ar dahrgu mantu pilditas un tur zits nelas nerohnahs, kâ ween
smiltis un almini, jeb zits kaut kas eefschâ sabahst. Par
weenu tahdu blehdigu apdrohschinajumu weens Amerikaneeschu
kaufmanis nostahsta tâ:

Weidsamâ wasarâ biju Baltimorê; darischanas mani speeda
us Kubas salu dohteas. Es klauschinaju pehz kuga un atradu
weenu lohki masu un wezigu, kam tas pats zefsch bija jareiso.
Kuga ruhme bija lohki masa un kapteinis rahdijahs lohki rupfch
zilweks esohht. Es fawas pakas noliku un luhdfu, tidrihts ka
aifbraufschana, lai man pasimo. Man bij deewsgan darbo-
schanahs, us zefofschauu fataishtees. Ohtra nakti patlaban saldi
duseju, jo biju pahreexi nahts, ka wehjsch us braufschanu ne-
derigs, tē tapu zaur klawefschanu pee durwihm isbeedehts.
„Kugis jau ir sehgeles“, tâ weena balfs atskaneja, „kapteinis
Burders leel Zums faziht, lai tuhliht us kugi nahkoht, — bel
kawefschanahs.“ — Biju ahtri apgehrbees; laiwa jau us mani
gaidija un nezil minutu laika jau us kuga atradohs. Kapteinis
likahs til darba apkrauts, ka manu atnahfchahu mas eewehroja.
Es winam gribeju par to til ahtru aifbraufschanu ko faziht,
bet par atbildu dabuju, „ta til mana dasa, mans kungs!“
Wehl es mefleju isskaidroht, zil wehjsch us braufschanu nede-
rigs, winam preti stuhrejoht lohki gruhti nahkfees juhru fa-
sueegt. Bet atkal tahdu atbildu no Burder k. dabuju, ka wair
winu jautahht ne-usdrihtstejohs un guleht aifgahju, drihtak ne-
zeldamees, lihds mani brohlaste fauja. Kad sahlê eenahzu,
tad weenu wezigu kungu un weenu kundseni jau preefschâ eerau-
dsiju, schi likahs firmgalwja meefigs behrns esohht. Es tapu
wineem par lihdsreisotaju preefschâ stahdihts. Monti — tâ
winu fauja — bija augsti skohlohts un mihligs pee apeefcha-
nahs un ari wina meita lohki laipua. Zo dshiwaka un sifni-
gaka muhfu eepafschinanahs tapa, jo aufstaks preefsch mums Bur-
ders israhdijahs. Reti esmu zilwelu til pretigu no isskatas redse-

jis, ka kapteini Burder; wina waram lihdstgu waigu-isskata, tee melnee. truhsee mati, lohshnigas azis, wifs darija wina tohti nejanku. Wisu, ko no wina redseja waj dsirdeja, dewa leezibu no nifnas un breesmigas eeffcheenes.

Brihnum's bija, Burders ar saweem laudihm tahda ustiziba stahweja, ka tas reti, warbuht ari nemas nau. Til weens nehgeris, kam kajites darbi bij jadara un kursch pirmats wina rupjibas dabuja bandiht, netapa eeredsehts. — Burderim likahs tas leels preeks un laika kaweklis, kad to nabaga nehgeri dabuja misoht. Salomos, ta bija nehgeram wahrs, kugi ar sawahm waimanahm pildija un reta stunda pagahja, kad tas kaweenu no sawa kunga nedabuja. Daudsreis Salomo afinainu no Burdera nageem isglahbahm un nehgeris pee mums sawus aifstahwetajus atrada. Par to winsch bija mums til tohti pateizigs, ka daudsreis isfauzahs us Uretu, Monti meitu, ka griboht zelds mesdamees winai kalpoht.

(Uf preefschu wehl.)

Waj kartupelu lastus pehz seedu laika war nogreest?
Waj tas ir labi, tohs nogreest, kad sals tohs maitajis, jeb kad grih no truhdeschanas isfargah? Uf schihm jautaschanahm „Rig. Landw. B.“ dohd schahdu atbildu: Lastu nogreeshana ir wisfadi aisleedsama. Augam tahs lapas un kazeni ir nepezeeshami waijadsigi, lai stehrketu milti augli istaisahs, labi ilgi pehz noseedeschanas tas wehl nau notizis. Zaur lastu nogreeshanu kartupeli paschi stipri tohp apskahdeti. Sals til pa dalai lastus nomaita, atleef wehl salas dasas, kas tahlak sel. Ir pawisam nosaluschas, kas ari zitur wairs neder, buhs labak pamest us kahjas. Ta puhshana kartupekeem rohдахs zaur lohti masu, til ar lihkereem redsamu, pee mikla gaisa tohti anglihu fuhniu, kas dsihwo starp kartupeli un lastu un wisu drihs sapohsta. Lastu nogreeshana tur neko newar lihdscht; ta skahde leelaka nekā tas labums; tahs fuhnu sehlinas tur wispahri issteepjahs, turklast zaur masako wehsmiru teef aifdsihtas no weena lauka us ostru, ta ka ar to ween, ka lastus nogreesh, nezif newar dohmaht isfargah. Ahtrak tur brihnischfiki palihds weena pati gaisa pahrmainishchanahs, kur fuhnahm uskriht delamais. Bet to padohmu dohdam: kartupeelus nonemohht stipri buhs us tam luhloht, faslimuschohs (t. i. ar fuhniahm pahremtohs) ihpafchi atlahiht, lai flimiba nepeelihp ziteem. To wislabak panahk, kad pee nonemshanas zaur algadscheem, kas us gabaleem lihkti, par mehru flimo kartupelu malka druszin augstaku tirgu. Labak kad 10 weselus peeseef pee flimeem, nekā 1 flimu peemest pee ziteem, jo zitadi drihs pagrabos un stipas fuhna tahlak ispleshchanahs un wisu sapuhde, ihpafchi kad wehl mitrums un flitums nahk klast. Tapat atkal pawafara ar wisu usmanibu buhs flimohs schkirt noht, lai neeenef atkal pohstitaju lauka.

Tautu meita dseed rudent:

Tehwa fehta falda dsihwe,
 Wehl jo falda tur tauteefshos!
 Tehws — mahmina — andsetaji,
 Tauteefs krosna nonehmejs!
 Lauka darbi padariti,
 Labibina kuldinata;

Zimdi puhram no-aditi,
 Puhra lahde kalbinata!
 Ko lihds manta, puhra zimdi,
 Kad nau zimdu walkataja,
 Ko lihds flaitstais auguminis,
 Kad nau sawa mihlotaja?! —
 Mi! — luhdsama laimes mahte,
 Dohd man kreetnu arajiau! —
 Mufstis rudenis — nahk seemina —
 Preefskir mihlu filditaju!! — G. F. S.

Labibas un preefschu tirgus.

	Malkaja par:	Zelgawa.	Rihga.	Seepaja.
1/3	schetw. (1 puhru) rubsu	2 r. 90 l.	2 r. 70 l.	— r. — l.
1/3	" (1 ") fweefchu	5 " 30 "	4 " " "	— " — "
1/3	" (1 ") meefchu	2 " 80 "	2 " 20 "	— " — "
1/3	" (1 ") ausu	1 " 60 "	1 " 70 "	— " — "
1/3	" (1 ") siru	3 " " "	3 " 25 "	— " — "
1/3	" (1 ") rupju rubsu miltu	2 " 50 "	2 " 60 "	— " — "
1/3	" (1 ") bihdelstu	3 " 75 "	4 " " "	— " — "
1/3	" (1 ") fweefchu miltu	5 " 30 "	5 " " "	— " — "
1/3	" (1 ") meefchu putrainu	3 " 80 "	3 " 85 "	— " — "
1/3	" (1 ") kartofetu	— " 85 "	1 " " "	— " — "
10	puhu (1 birkawu) feena	8 r. 50 l.	8 r. 75 l.	— r. — l.
1/2	" (20 mahrz.) fweesta	6 " 30 "	6 " 50 "	— " — "
1/2	" (20 ") dselles	1 " 20 "	1 " 15 "	— " — "
1/2	" (20 ") tabakas	1 " 30 "	1 " 25 "	— " — "
1/2	" (20 ") schelstu apiau	— " " "	— " " "	— " — "
1/2	" (20 ") krosna linu	2 " 50 "	2 " 60 "	— " — "
1/2	" (20 ") braka	1 " 10 "	1 " 30 "	— " — "
1	muzu linu sehllu	12 " " "	— " " "	— " — "
1	muzu flku	24 " " "	25 " " "	— " — "
10	puhu farlanas fahls	10 " " "	8 " 70 "	— " — "
10	" waltas ruwas fahls	10 " " "	8 " 50 "	— " — "
10	" " fmaltas fahls	10 " " "	8 " 30 "	— " — "

Naudas tirgus.

	uspraf.	fohl.
5% waltis-aifteeneshanas biletas ar winest. I. aifteen.	210	215
" " " " " " " " II. aifteen.	205	208
5% waltisbankas-biletas	93	94 1/2
4% Wids. sandbrithses, usfalamas	—	—
" " " " " " " " ne-usfal.	100	101
4 1/2% " Kurf. sandbriths. usfalamas	99	100
5% " " " " " " " " ne-usfal.	99	100
Rihgas-Dinab. dselszeka atzijas us 125 rub.	—	—
1% Rihg.-Dinab. " obligazijas us 100 rub.	—	—
1% Zelgawas " " " " " " " " 100 "	—	—

Peef Kursemes gubern. komitejas preefsch kara ewainoteem eemalfati: no Tibtu muishas Tibtu faimneka un faines 25 rubk., no Satalshmuishas muishlaudihm 42 r. 73 l., no Satalshmuishas draudses 334 r. 4 l., no Baldones pag. 8 r. 86 l., no Snehpeles, Planeges un Srundes 51 r. 58 l.

Kursemes gubern. komiteja preefsch kara ewainoteem fanehmufi: no Kundes pagasta 14 rubk., no Wislakmuishas pagasta teefas (J. Kalning par peefpreefiteem zeteem to malku atwehleja, farkan. fr.) 4 r. 80 l., no A. Schaur zeemabtes Lemserē 5 r. un daschadas lafaretu leetas.

Zelgawas Weetigai Komitejai pr. kara-wihru un wimu peederigo apghdashanas lihds 29. Septemberam eemalfatis: No Zelgawas fwehbitu-komitejas 87 r. 37 l., no Wegmuishas pag. 5 r. un daschas drabnas; no „M. A. D.—r. Baukscheneekos“ daschas drabnas. Uf puks-halles, Wiltinas weefniza, uf Weinberga lga laiwu usalzinashann no weefteem ihpafchi fimesti 10 r. 42 fay.; no Zelg.-Wesch. dselsz. usf. Karibt l. 1 r. Pawisam lihds schin eenahzis flaidra nauda: 898 rubk. 43 fay. — No G. A. l. ij Dfres peefshutibis w e e n s rublis, lai preefsch wina awstelletu „Tautas palihds. wehlu“; bet komiteja newar scho awstelleschanu usmeentes un fapch min. lga lihds, ko lai wina ar to peefshutito rubli dara? Kafeeris: D. Kronberg.

Atbilda.

J. M. — S. Tahdi plafchi aprakst par weefigeem wofareem ir no tohti masas wehritbas. Weefshas wafari nau nekās jauns, ir jau bifuhti no pafales eefahluma un buhs lihds pat galam. Jo laudis peememahs mahjiba un gara isalhlibas, jo ari wimu weefshas wafari un ziti tahdi gohdi ir alibitli. Bet kad schur tur pulzinsh pabri tohp stundiau gohdigi wawadijis, tad tashu jau nau notilams, ko wisat pafanleeb buhs isfnoht.

Latw. Awischu apghdatajais: J. W. Safranowicz.

Sludinafchana s.

Baitaban ir rakstos eespeesta un dabujama manā grahmatu- un bilschu-speestawā, tā ari wifās Wid- un Kursemes grahmatu tirgotawās schahda

jauna grahmata:

Wadons ortografijas mahzibā tantas skolahm.

Sastabdijs

Kaudfites Matihfs.

Scho grahmatinu, kura ir ta pirma schini stā Latweeschu walodā, eedrohschinajohs fshlotajeem us eewehroschanu eeteikt, jo wiaā wada ortografijas mahzibu no burtofschanas eefahloht praktiski pa eewehrojameem likumeem, kuri ir leksijās isfrahdati, lihds stahstinu un dseefnu dilteereschanai, zaur ko fshlotaji warehs buht atfwabinati no dilteeresjama weela fadabuschanas un fahafrtoschanas.

Apgahdatajā: **G. Sieslack's,**
grahmatu- un bilschu-speedejs Jelgawā.

Undelesweetas atwehroschana!

Pecdahwaju zeen. Publkat fawā,

„**Wilnas Hotelim**“ blakus stahwedamajā bohde zigarns, wifadu tabaku, papirofus, zukuru, kafeju, tehju, wifadas wirzas, seepes, swezes, petroleju, maschin-ellu, daschadas firgu-leetas, wilnu, pehrwes, fernizu un zitas ellas, tā mahlderu pehrwes, dselzi, atflehgas, enges, bultas, schkepeles, plihetes, bleki, naglas, afmin-ohgles, grahpjus un panna^s wifadā leelumā, strikus pahrdohdu tillab leelās tā masās datās, ar riktigu mehru un swaru; wifs tas par mehreneem zeneem un pee laipnas apdeeneschanas.

Ar zeenifchanu

J. Welischew's,

Jelgawā, leelajā eelā Nr. 45 pee Latweeschu basnizās.

1

Schujamahs maschines,

ar rohkahm un kahjahm dsenamas, pahrdohd us galwofchanu par wislehtatajeem tirgeem

Ziegler's un beedris,
Rihgā, pils-eelā Nr. 19.

Latweeschu teaters.

Tukumā, Strausfa sahle, tiks 23. Oktobers f. g. teaters spehlehts. Gefahkums pulksten 4. pehz pusdeenas. Pehz teatera balle. Direkzija. 1

Wifadas istabasleetas,

gatawas un us apstelleschanu, war dabuht par mehreneem zeneem Jelgawā, pils-eelā Nr. 6, blakam Lindes weefnizai, pee **Moriz Sterna.**

Kahpostus

wehl war dabuht pirk uf Zoepffel funga taula pee Seerumuischās.

7. September f. g. ir us ta pasteszeta, kas eet no Jelgawas us Dohbeli, netahlu no Kalzgrawes Bekera-krohgu,

nauda atrafta;

kam fahi nauda ir subuši, lai drihsimā ar fawahm riktigahm peerahdifschanahm meldejahs pee Blihdenes Mas-Sleeteeku fainneeta Zehaba Bers. Blihdenē, 10. September 1877. 1

Trihsangu

uhdens dsirnawas,

Kurseme, netahlu no Sabiles, pee kurahm peeder 30 desetinās aramasemes, pfawu un gahnib, teel us 20 gadeem us arenti isdohias. Notkhumus war dabuht finabt pee Katchee Remtes- un pee Katchee Ugahles dsirnawas. 1

Wifas sortes Feegetu, faufas planfas, dehtus un laftas pahrdohd par wislehtatajeem tirgeem

G. S. Jakobsohns,

Jelgawā, upeš eelā, sakajā namā № 4, aif bruhwera Hermuta. 6

Uhtrupe.

Longermaldeemuischā, blakam Schebdin-krohgam, 3 werkes no Jelgawas, us Sezawas zeta, ir ihpafschneela nomirfshonas deht daschadas taleja-leetas pahrdohdamās 19. Oktober f. g.

Uhtrupe

Bestenes Ferlantmuischā tiks 26. Oktober f. g. notureta, kur istabasleetas, fshapi, lumodes, wefsha, drabnas, fashofki, brauzamahsleetas, 1 kulumā maschine, 1 fehliās arklis un dreijas pret tabliht fshidru mafku tiks pahrdohias. Ferlantmuischā, 4. Oktober 1877. 2

Daru zaur scho finamu, ta es 18. Oktober fsh. g. Saldū fawā namā, willas

kahroschanas maschini

buhfchu eeriktejis un no tabs deenas willu preefsh kahroschanas peenemfchu. Tadeht usaitzinu tohs, kam willas kahroschana, lai mani apmelle; awfoblu, ta katrs ar manu darbu warehs pilnā meerā buht.

G. Frach.

Suhdibas-leetas,

kas pee semaham un awstakahm teefahm un waldehm teel weetas, pagastu darfshanas, leetas, kas us kura-deenetu, strabres likumeem, krohna mahjahm, rentes buhfschanahm, laulibas un mantoschanas teefshabam 2c. 2c. shmejahs, pehz pasahwofcheem likumeem fashidru preefsh kura katra, kam wajadhsigs suhdibas, atbildes un luhfschanas rakstus. Neleedsu nelam likumigu wadobmu taifnigās leetas. Mana dsihwes-weeta ir Jelgawā, fshribwer-eelā Nr. 11, apalsch tabshā pa labo rofku. **Dunas-stundas:** Preefsh pusb. no pulkst. 9—11.; pehz pusb. no pulkst. 3—5. 3

D. Tomberg.

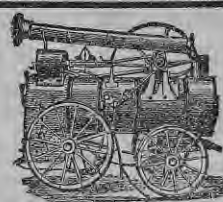
25. Oktober fsh. g. tiks no Dubrumuischās pagasta waldbas (Tulumā aprukst), 70 mehri rudsu un 48 mehri meeshu is pagasta magastnas eefsh masatahm daham us wairahofshifchanu pret fshidru mafku pahrdohiti. 2

Dubrumuischā, 6. Oktober 1877.
(Nr. 199.) Pag. wez.: F. Dreimann.
(S. 26.) Pag. ftr.: Reebre.

3 rubl. fudr.

pateizibas maks!

Kontrafte ir isfritusi no Jelgawas lihds Behnei par dselzefu brauzohi, jeb ari pilshā; teel luhgts, Behnes pagasta waldbai to peefshfht. Ta kontrakte ir Behnes Lumbju fainneefam Zahnim Oberam isfritusi.

P. van Dyl
Rihgā, Smilshweelā,

Claytona

lokomobiles un

kulam. maschines

Radarda

superoffatu

un wifadas laulfainneezibas maschines un rihkus.

Balihga-fshlotajis

ir wajadhsigs Sakahmuischās draudses-fshlotā; kas scho weetu wehletohs peenemt, tam itin drihsā laikā japeedohdahs pee Sakahmuischās draudses-fshlotaja **G. Seltina.**

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Nahbitajs: Sinas. Karsch ar sawu pohstu, ar sawu swehtibu. Paltigs istena laika. Dahwanas. Jelgawas latw. pilseta draudse. Missiones lapa.

Sinas.

Par wisu Kurseni un Widsemi skaita pawisam wisumas 2000 kurlmehmus, skohlas gaddos no teem buhs ap 300. Skohloti pawisam teef tagad tik kahdi 90. Ta tad waijadsetu wehl par 4 reis tik dauds skohlahm un skohlotajeem gahdaht, lai wisi schee nabadsini tohp is sawas tumfibas gaisma wilkti.

Semites mahzitaja muishā bij 8. Juni sapulzejuschees Semites, Kandawas, Sabiles un Balgales draudses skohlotaji us konferenzi. Sanahkufchi bij 3 mahzitaji un 10 skohlotaji. Konferenzes beedri issazija weenprahtigi to wehleschanohs, lai Jelgawā us wispahrigo skohl. sapulzi, kur taf par skohl. atraiknu un bahrinu lahdes dibinaschanu runahs, lautu scho swarigu lectu us masafahm konferenzehm labi apspreeft un pahrrunahht. (Tas ir notizis un preeksch tam ihpafcha komisija eezelta, kam ar zeen. Sezes mahz. Wagner tee likumi apspreechami.) Tad pahrrunaja par tahm masafahm konferenzehm, kas Kandawas prahwesta aprinki buhtu zelamas. Weena jau preeksch 4 gadeem dibinata, wehl buhtu kahdas 2 Talsu un Tukuma apgabala eetaifamas. Zeen. Kandawas mahz. Bernewis f. par to apjautajahs: Ko war skohla dariht, lai ta pahrlieziga drahnu lepniba sustu? Drahnu lepniba atrohnahs gan wisas kahrtas, bet jo semata kahrtā kahds zilweks, jo wairaf tad dasch ar sawahm drahnahm klibrejahs un lepojahs. Ko sazifim, kad puifchi eet ar it jauneem smalleem wiksahbakeem waj kamaschahm kunga lankā ahboltinu plaut? Ko sazifim, kad meitas ar wislabafahm un smalkahm kleitehm eet feena waj rudsu talkā? Waj ta nau aplama lepniba un pahrlieziga schtahte, kad meitas kahsās 3 lihds 4 reis pa deenu zitadās drahnās gehrbjahs? Zits sawu beidsamo grafi par schtahti nodohdams, dara pehz dseefminas wahrdeem: „Lai ar falmi wehderā, kad tik labs kas mugurā.“ Muhsu laikos pelna puifchi un meitas labas lohnes. Waretu gan pee dauds mas prahtigas dsihwes katru gadu us preekschdeenahm ko eekraht, bet daudseem gads pagalam, lohne pagalam un ar to wehl nepeeteef. Skohlotajs lai behrneem istahsta, ka drahnas ween wehl zilweku nezet gohda. Zilweku gan usluhko pehz wina drehbehm, bet to noswer un gohda pehz wina sapraschanas un tikumeem. Nau waijadfigs pehz tehnu tehnu mohdes gehrbtees. Kas no taks labs un derigs, tas paturams, kas slihts, tas atmetams. Ari pehz jaunās mohdes war gehrbtees, ja ta teescham teizama un laba, bet katrai jaunai mohdei pakal skreet, buhtu tihra gekiba. Behting f. stahstija, ka Dohbeles apgabala esohht beedriba zehlfeshs, kas schai nelectigai drahnu lepnibai grib preti zeltees, paschi gan spohdri un glihti, bet ne pehz katras jaunās mohdes gehrbdamees. Sawehlahs no wisas

firds, ka tahdas beedribas dauds weetas Kurseni un Widsemi zeltohs. Wahnes skohlotajs Simonson islasija rakstu pret sinojumu eeksch „Zeitung für Stadt und Land“ no R. B., kur bij stahstihst, ka Leijas-Kurseni skohl. lohti apspreefti sawu amatu ar nepatilschanu kohpjoht.

Widsemi 1876. gada bij 1059 ew. luter. lauffskohlas ar 1211 skohlotajeem. Starp tahm bij 125 draudses skohlas un 934 pagastu skohlas. Skohlas behrmu skaits bij: 20,891 puisen. un 19,023 meiten.

Karkowā ir atbrauzis weens kungs no Englandes bihbelu beedribas un no turenas sahka isdaliht bes maksas pa karalafaretehm bihbeles Kreewu, Pohlu un ari Turku waloda. Dascham, kas atweselodamees tā ar swehtem raksteem sawu laiku kawehs, firdi kritihst graudini, kas isaugs par maift preeksch meefas un dwehseles.

Karsch ar sawu pohstu, ar sawu swehtibu.

II.

Karsch ir zilwekeem par swehtibu. To mehš pee tam noprohtam, ka pehz sw. raksteem un paschu peedsihwojumeem karu pirmā kahrtā apluhkojam: kā derigu pahrbaudischanas rikhti preeksch zilwezibas.

Ta zilweki wehl arween paradihses labklahschanā dsihwotu bes grehkeem, tad scheem tahdu suhru pahrbaudischanu newaijadsetu. Karsch lihds ar grehkeem wirs semes nahzis. Tas mums rahdahs kā asinainich skangis brahtu starpā, bet ari Deewa rohka kā asa un deriga pahrmahzischanas rikhte pret muhsu grehkeem wisai zilwezibai. Deems sohda jau schē wirs semes grehkus, kas pastahwigi pohsta muhsu laizigu un garigu laimi. Kad wina masakas sohdivas, ar to tas muhs pahrmahza — kā: slimibas, sehrgas, dahrgi laiki, no pahrgalwibas netohp eewehrotas, kad grehki arween wairaf ispleshahs un jau draude, weselas tautas meefigi un garigi pohsta gahst, tad nahht Deems ar jo bahrgaku sohdu muhs pahrmahzidams, ar sawu asinainu kara rikhti. To mums leezina swehti raksti. Deems pawehleja sawai Israela tautai Kananitus isdeldeht, „zaur to, ka winu grehku mehš jau pahri pilns bija.“ Un zeeklahrt Israels no sawa Deewa atkaphahs, tas allasch sawu grehku deht no kahdas kaiminu tautas ar karu tika pahrmahzihst. Ta wisi pasauls stahsti no kareem mums leezina, ka Deems jau schē wirs semes muhs muhsu grehku deht sohda.

Karsch ir ihsti tas eerohzis, kas wisu tautu wisas dalas spehji aisgrahbt, ari tahdās grehlds pahrmahzihst, kas pehz laizigahm teeschahm nau sohdam, kā: pasauligs prahts, skohpums, augstprahtiba, kahriba, negausiba, slihta behrmu audsinaschana un teem lihdsigi grehki. Tas karsch 1870. gada bij lepnai

Frantschu tautai pasemoschanas laiks, tai bij Deewa taisns sohds jabauda par sawu kahrumigu dshwi, par to, ka daschai tautai sliktu preekschshmi dewa. Teem gahrd-ehdejeem paschâ Parihse bij kahdu laiku jamahzahs pahrtiki ar sirgu, sunu, laku, schurku galu. Tâ teem lepneem leelitajeem, kas kara eesah-kumâ us 100,000 frankteem bij derejuschi, ka lihds 15. August 1870. g. Frantschu kara pulki Berlinê stahweschohi, bij ar kaunu japeeredi, ka wairak ne 400,000 winu kara wihri, fakohi wifs winu kara spehks, kâ wangineeki tapa Wahzsemê eekohrteleti. Un kâ tagad ari schis desmitais Kreewu karsch buhs par asu pahrmahzishanas rihkti ta taisna Deewa rohka par muhsu pahrgalwigeem, lepneem un tomehr wisai samaitateem cenaid-neekteem, ari scheem buhs sinah, ka weens Deews debesis walda, kas teesu un taisnibu isdara wirs semes.

Bet kâ tad? Waj neteek lihdsi ari tee aisaemti no kara breefmahm, kas Deewa zelus staiga, tee newainigeem lihds ar teem wainigeem? Draugi! mihti lasitaji, karsch ir newainigs Deewa preekschâ? Karsch staiga Deewa zelus ar wifu ustizibu? Preeksch tizigeem un Deewa bijigeem kristiteem zilwekem ir karsch ari tikpat deriga pahrbaudishanas rihkte, kas schohs tihri un pastahwigus dara, it kâ tohs besdeewigus sohda.

Ari tee Deewa behrni nau pasaulê bes grehka netihumeem. Waj nesnauda tahs 5 gudras jumprawas lihds ar tahm gekigahm? Nleek wehl deewsgan ko mohdinaht un tihriht. Tê ihsti parahdahs, pee kam sirds turahs, waj pee naudas un mantas, pee wihra un seewas, jeb — pee Deewa. Tê ir ko mahzitees, ko daudsfahrt dshiwoschanâ, lai ta ari buhtu deewabijiga bijusi, negribaja mahzitees, prohti: „Taws prahts lai noteek.“ Tê jamahzahs: „Manta un afins, meesa, dwehsele un dshiwiba nepeeder man, Deews ween ir tas, kas man to demis. Ja tas wina prahts, lai nem, es winu tomehr gribu behrnischki gohdaht.“ To wajjaga mahzitees: „Pawehli tam Kungam sawus zelus un zere us Winu, Winsch wifas leetas labi daris.“ Karsch ir Deewa behrneem gon ruhka un dshiti apkauninadama, bet ari tomehr lohti wajjadfiga un deriga rihkte, it kâ tihridams uguns tizibai, mihlestibai, pasemibai, pazeeschanai un luhgshchanai. Ja tu scho bahrgu rihkti wehl newari sfluhpshtit, al kristigs zilweks, tad pasemojees klusi un padewigi apaksch tahs. Gan tu tad to nopratifi, ka schi bahrga rihkte ari preeksch tewis deriga. Winas pahrbaudishanas spehks rahdahs ari eeksch tam, ka ohtra kahrtâ karsch mums der par grehku noscheloschanu.

Deews grib, ka wiseem zilwekem taptu palihdschts pee muhschigas dshiwoschanas tikt. Tadehl Winsch ari grib, lai katris sawus grehkus noschelo. Bes atgreeschchanahs no launeem grehku zelem nau eespehjams to ihstu debes zetu atrast. Bet kâ lai grehzineeks nahk pee grehku atsishchanas? „Gan ar mihloschanu, gan ari ar zeeschanahm.“ Deews pats muhs zaur sawu ne-isdibinajamu mihlestibu aizina pee grehku atsishchanas (Mohm. 2), bet ja ta netohp eewehrota, tad winsch bahrgi muhs pahrmahza zaur sawu asinainu kara rihkti.

Karsch dohd mums apdohmah, ka wifai weeglprahtibai jabeidsahs. Breesmas mums usmahzahs nenoweerschamas. Kas agrak negribaja klausitees us basnizas pulkstena mihligu aizinaschanu pee Deewa kalposchanas, tam tagad jaklausa breef-

migai dishgabalu ruhshchanai, kas nahwi un pohstu pasludina. Dascham apzeekinatom grehzineekam tad gan sirds saplohl, kad schohs waronus sawâ preekschâ reds un winu lohdes kaukdamas tam beedrus par labu un kroisu rohku pee semes gahsch. Tê tad grehku wilinaschanas meli nahk gaismâ, nizinata Deewa schehlasiba grehzineeku apshohs. Zil dasch tehwa un mahtes, skohlotaja, un Deewa wahrds, kas ilgi zeetâ, lehtdabigâ sirdi guleja, nu mohstahs un atdshwojahs. 1870. gada kara tuhstoscheem tahdu notikumumu nahza gaismâ. Kahds karapulka mahzitajs stahsta: Man gadijahs ar weenu jaunu wirfneeku dauds sa-etees. Kahdâ deenâ tas man ar asaru pilnahm azihm fazija: „Es pateizohs Deewam no sirds, ka es tapu eewainohs un lasaretê likts. Manas meefas ir gan apskahdetas, bet mana dwehsele ir isglahbta. Lihds schim es dshiwaju, it kâ man nemas dwehsele nebuhtu bijusi.“ Pehz ihfas Deewa kalposchanas luhdja schis pats wirfneeks mahzitaju: „Waj jums newa scheid katkisme? es gribu kâ behrns mahzitees no jauna Kristus mahziba, es nesinu wairs neneeka no gari-gahm leetahm.“ Winsch sawu nodohmu isdarija un mahzijahs ar wifu ustizibu. —

Karsch neween karawihrus wada pee grehku atsishchanas, bet ari weselus zeemus, pilsehtus, semes un tautas. Preeksch Wahzu atswabinaschanas kara Berlinê basnizas bij tik tuffchas no Deewa luhdsejem, ka schohs it weegli wareja isskaiht. Bet kâ pawisam zitadi bij pehz ta kara 1814. un it tapat 1870. Karsch ir teescham derigs grehku atsishchanas mohdinatajs preeksch daudseem, kas us zitahm aizinaschanahm wairs neklauka. Un kad weena atgreesta dwehsele Deewam tik mihla! nebuhs Winam tad scho asu kara rihkti leetah, zaur ko dauds dwehseles muhschigi tohp glahbtas? —

Karsch ir teescham treschâ kahrtâ ari jauka tikumu skohla. Lai gan kara laikâ ari daschas apgrehzibas saso, tadehl schihs tam nau peelihdsinamas, bet ihsti zilweku launâ dabâ pastahw. To muhsu tizibas tehws Luters saka: „Kur ir kahds amats, darbs jeb leeta tik laba, ka launi pahrgalwigi laudis to neleetigi newalkatu?“ Paklausichanu, kahrtibu, sirdibu un pazeeschanu karâ wislabaki war mahzitees. Waj gan ir jaukaks tikums nekâ sawu dshiwibu nodohi par saweem apspeesteem un wifai nowahrdinateem tizibas brahseem? Waj nau schis karsch wifâ leelâ Kreewu walsti par kristigu mihlestibas tikumu skohlu palizis, kad peeminam, ar kahdu tschaklibu wifâ pawalstneeki rohku sneeds us Samaritera mihlestibas darbu pee karâ eewainoteem un winu peederigeem? Bes isschlichchanas tohp par cenaidneeku tapat kâ par sawejem gahdahts. Wifas schkiras leelâ Kreewu walsti famet nezeretas leelas dahwanas. Ne-weens negrib pee schi mihlestibas darba ohtram pakal palikt, ikkatris dohd zil spehdams bes kurneschchanas ar mihlu sirdi. Kohpeji un kohpejas bareem dohdahs us karalauku pee sawa gruhka darba. Tâ wisur redsam, ka karsch ir jauka tikumu skohla.

Bet lai nu ari kara slawu ar to beidsam, ka schis mums ir zetorkâ kahrtâ par zela lihdsinataju jau schê wirs semes, bet jo wairak us debes walstibu. It kâ pehrkons gaisu tihri un auglibu pehz tam wisur paschir, tapat karsch dara dauds nepazeeschameem launumeem galu. Daudsreis Deews daschu tautu

Jaanas grahmatas.

Skaidra un nepahgrohsita Mugsburgas konfessione jeb tizzibas leeziba.

Sirdsmihleem Tizzibasbeedreem par labbu skohlās un mahjās, isstahsita un ar
fwehtu rakstu leezibahm apstiprinata.

Latwiski no

H. Blumberg.

Maksa 30 kap.

Muhfu tizzibas tehws Lutters fakta: „Kas labda pilsfata grubb dshwoht, tam buhs ta pilsfata
eckst sinnabt un turreht, ko wilsch libds ar zitteem pilsfameeteem grubb baudiht.“ Tapatt un wehl wairaf
bubs ikfatom, kas labda tizzibas bairnizā par lobjekti grubb buht, to bairnizās leezibu sinnabt un turreht,
ko wilsch libds ar zitteem tizzibas beedreem grubb apleszinabt un winnās fwehtibu baudiht. Pilsfata
rekte ir zilwezigta un til preefch meefas derriga, bet bairnizās leeziba ir decwigta un preefch dwehfeles
muhfchigas fwehtibas waisafiga. Bairnizās leeziba ir tizzibas isetkams, mahzibas grunte, dshwofchanas
preefchrahsts un ta waisfne, ar ko winnās lobjekti fa arweni tizziba un dshwofchanā tinnabs un wijahs.
Kas fawu bairnizās leezibu nesinn un neturr, tas arri naw bairnizās ishts lobjeklis, un winnās pestifchanas
mahzibu un fwehtibas mantas newarr baudiht. Bes bairnizās leezibas warr fwehtus rakstus lasseht lehti
no labba zella nogreesees un zilweku dohmahm peekertees; newarr arri tohs garus pahrbaudiht, jo tawehz
ween, fa fawu bairnizās leezibu nesinn, un zetti pee tabs nerurrah, ir pehz Pahwila wahreem no Kristus
atlahpufchees un no schelastibas iskritufchi. Gal. gr. 5. 4.

Kad nu fawu mihlu Luttera bairnizu uslublojam, neween zittās semmēs bet arri muhsu Baltija, tad
atrodham gan, fa wehl eekfchgi daudf nesinnafchanas, weegprahitibas, pahrbudibas, mahau tizzibas,
kubtribas, pasafchanas un daichi netikumi, fa nifna sable starp skaidras mahzibas fweefcheem rohdabs.
Tawehz peenahfahs neween to skaidru Ewangeliuma mahzibu bairnizās un skohlās fluddinabt un mahzibt;
bet arri wisseem to bairnizās leezibu jeb Mugsburgas konfessione preefchā zelt, lai mahzabs atihbt, labda
leela laime un fwehtiba, ir tai bairnizāt, kas swabbada ir no zilweku likumeem un gruntea us ta muh-
schiga klintakalna Kllitus un winna fwehta Ewangeliuma, lai ar wisseem tizzigem warr preezatees un
libgsmotees par ta Kllinga schelastibu un pestifchanu. Jo wairaf Luttera draudse konfessione atihfchanā
peekemfees jo wairaf ta arri falkabs un seedebs eekfch fawa Kllinga un Pestitaja mihlehtibas, jo dabrgala
tai bubs winnās tizziba, jo usziggakt un pahrahwigakt ta pee tabs turrefees, jo fwehzigaka un stipraka ta
bubs wiffaf kabrdinafchanaf pretti stabweht un to uswarreht.

Tawehz nu Kuldigas Wahzu draudses mahzitajs M. Raeder lungs no sirds wehledamees, lai arri
pee mihleem Latweefchu tizzibas beedreem, to wezju leezimeeku garš istu pamohdinabts un tee paliktu
stipri un fwehzigti eekfch ta Kllinga, manni usatiznaja to skaidro un nepahgrohsito Mugsburgas konfessione,
ta fa ta 1530tā gaddā ir farakstita un preefchā lassita un attal Etelbergā 1552tā gaddā druffata.
Latwiski no jauna pahrtulohbt un farakstibt. Scho darbu es arri ar preeku usnehmohs un ruhpejohs to
rakstidams, lai to arri skaidru un nepahgrohsitu fawem tizzibas beedreem pasneegtu. Schaf konfessionel
ir arri katriš lobjeklis isfaldrohts, isstahsibts un ar fwehtu rakstu leezibahm apstiprinabts un apsehgelehts.

Nu tad eij mihla grahmata no manna kambarscha pee mannas mihlas Latweefchu tautas, pee
manneem dahrgaem tizzibas beedreem; bet tas sirdschelstigais Dcews lai paschler fawu zellu fa pirnat
konfessione, un lai fwehti wiffus tawus lassitajus fa tee pee patefshas atihfchanas nahf, lai libds ar
wisseem fwehteem war fauemt un sinabt, fa eekfch JEsu tizzeht un Winu mihleht ir ta wiffuwatjadhgata
leeta un ta wiffangjala gudriba fa ar Pehteri warr fazzibt: „Kllings, pee fa mehš eefim? Dewim
ir muhschigās dshwitbas wahrdi!“ Jahn. ew. 6, 68.

Pahrtulofotajs.

Mupat tika gatawa un wifās grahmatu bohdeš dabujama:

Selta mahjas-grahmata

jeb

sinatnibas magazine

eekfch trim nodalahm, ar 1102 padohmeem:

Mahju-faimmeezibas nodala ar 370 padohmeem, Semkohpibas
nodala ar 282 padohmeem, Ahrstibas nodala ar
450 padohmeem.

Maksa eefeeta 1 rubli.

Tee selta mahjas-grahmatā pasneegti padohmi ir tabdi, kas zaur gadu simteemem
par derigeem atrasti, atihsti un fa waijadfngi israhdijschees. Katriš zilweks, wih-
rischlis un seewischlis, gan katra waijadfiba un weeta: darba istaba, fehta, lukā, pagrabā,
flehti, rija, laidarā, laukā, plawā, dahrsā, mejsā, uhdeni, lohpuulkā un
pee flinneeku gultas, fa katra Latweefcha mahja, us laukeem un pilschta, schi grahmata
buhhtu atrodhama fa laba padohma deweja, labklahfchanas un palihdsibas pamah-
zitaja un roblasgrahmata wifās waijadfibas. Lai nemitejama ruhpefchanahs pehz
pahcha labuma itweenu namatehwu waj namamahhti paslubina few eegahdahi selta
mahjas-grahmatu.

Draudses grahmatu krahjums:

Lisabones femes trihzeschana.

Latwiski

no

M. Eshgy,
Kengrawes skohlotaia.
Maksa 25 kap.

Skohlotaijs pehz Deewa prahta.

no

H. Eiewenthal.
Maksa 12 kap.

Pasudis behrns.

Stahsts preefch wezeem un jauneem

no

H. Folmar.

Ar rakstitaja atwehleschamu pahrtulohbts no

D. Behrsina,
pogaltasfchelmstera.
Maksa 12 kap.

Nams,

us smiltihm ustaishts.

Stahsts pee pirma baufehla no

H. Fries.

Jf Wahzu walobas pahzeltis no

H. Eiewenthal.

Maksa 20 kap.

Dshiwibas skohla

no

D. Funke,

Biemenes pilschta mahzitaja.

Latweefchu walodā pahzeltta no

H. Eiewenthal.

Maksa 20 kap.

Lihdsibas

no tahm awisehm „Latweefchu draugs“,

fo fawā laika apghadaja

Rihgas Jahna bairnizās wezakais mah-
zitajs **H. Fren.**

islahitas un no jauna islahitas no

H. Gaetgens,

Radobnes mahzitaja.

R. d. b.

Maksa 18 kap.

Fridulis un Mirle.

Stahsts if Wahzu-Frantfchu kara laika,

no

H. Eiewenthal.

(Ar peezahm dshibem pufchlohts.)

Maksa 20 kap.

Klufas stundas

jeb

apzerejumi par bišbeles wahrdeem daschōs laikōs

un pee daschadahm wajjadstbahm.

No

Dr. Tholoč'a raksteem

pahrtulkojis

M. Blatsch.

Maſſa 30 kap. fudr.

Šilwekam gadahs dšhwē brīšči un reišs. Tur tas negreibots uš žitadahm, pawifam nopeetnahm domahm teel freests un tur tam pawifam fawadas, pateizigahs juhtas žetahs. Waj tawā firdi pawifam žitadas domas nemotahs, ka Tu klufa šwehtdeenas rihā laukā šaigadams mani, ka wiš nebelas darbi aplufufcht gul, un waj tad tew ne-šleekahs, it kā tad libdš ar žilwekam ari wiša daba duferu un klufetu un šwehtu Deewa deenu šwehtitu? Un tad Tu tohs laušu borns glihtahm drehbehm gebrhtus us deewnamu šleibštees redš, waj tad ari Tawā firdi ilgošchanahs neželahs, klufibā fawam Deewam pateizibahs dšeesmas neš? Tāpai ir ari lahdā šwehtu deenā. Jauta ween un apraugi tilai preezigo seemas šwehtu rihā tos mašnos, furi libdš ar širngalšweem preezadamees gau wehl šho šwehtu auglto awšhmefchanu nešin un aplubto ari pats fawu firdi — un no wišcem dabuši to atbildi: mums šchodeen pawifam žitadas juhtas, jo mums tagad pawifam žitada, šwehtata deena.

Jeb tad Tu tant deenas rihā ušzeblees, fura fawu eenahšchanu šhai pafaulē peemini, proti fawā dšimideenā — waj tad Tew nau pawifam fawadas domas firdi, ne kā žitās rihā? Waj Tawā firds it kā ar fawadu waru neteel dšhta, ar pateizibahs juhtahm uš fawu Deewu žetees un wian ar wišahm tahm tuhštošchahm labdarifchanahm, ko wišdš dšhwēs gaddš no wina dabuši, teikt un flaweht?

Jeb arkal, kad jaunelis pehs pawaditeem behrnagadeem ar otru firdi faweenojahs altara preekščā no-šahjees Deewa šwehtibu preekščā fawa laulibahs žeta išludšahs — waj tad tam žitadas juhtas firdi nepilda, kā tad tas žitās reišs deewnamā nošahjahs?

Šchahdās reišs un šchahdās brīšchōs mums ari teefcham peenahlahs wairaf uš Deewu ar fawahm domahm paželtees un nopeetnā gara fawu leetu pahdohmahš. Mižinatajs un gehts tahdš buhtu, kas ar weenalbšibu tahdās reišs šaigatu jeb warubst wehl šofotu.

Lai nu Tu, miblahs krištišais brahli, fawās nopeetnahs dohmās un šwehtās juhtās tiftu šširinatšs un Tawā firdi pateefas apwešchanahs tiftu modinatās, tad Tew tē pafneedšu mašu grahmatihu, kur Tu šew draugu un domu awšširinataju atradiš. Un šchis draugs ir tee pafchil wejee un fomehr mušchigai jaunee Deewa wahrdi. Žita labaka drauga un pamahžitaja Tu nekur pafaulē neatradiš. Jo pafaulē ar faweeem rašbumeem Lewi ne wišs šwehtā klufmā nowada un norabda, bet fweellu un irahuma namās, kur Tawās nopeetnahs domas un pateizigahs juhtas ne tilai ašdšhtas, bet wehl išfmeetas tohp.

Bet Deews pats lai Lewi „klufas stundas“ pee fawa ne-šahštošchā meera deewed un lai dohd Tew šaldu preeku bauidht, kad Tu „klufas stundas“ fawam Rungam žaur bahtšas-gadu palak šaigadams toš darbus apraudhšit un pahrdomajš, ko wišch preekšč tewis ir darjiss. Bet wina dšhwēs-gahjumu apraudhšcham Tew buhs ari fawu dšhwēs-gahjumu wišās weelās un leetās tā cetahšt, kā wišch to rahda un grib, ka lai Tu bešpoht wina wahštibā pateefi preezigas, „klufas stundas“ warl bauidht un šwehtih.

Pahrtulkotajs.

Skohlas-katkišmis,

to pehs

Mahrtina Puttera šwehtas mahžibas

ar ištahšchamu šaraktišis

Wilhelm Walter,

Arinuldas mahžitajs.

Trefcha drife jaunā un žeturta wežā ortografijā,

šširōdš wahšdš, par 30 kap. gabalā ir dabujamas

Schnafenburga drifetawā,

Rihgā, Maršall-celā Nr. 5.

1

Ta jaunā Keišara bilde,

kur mušhu Semes-tehws kā krištitu ap-fargatajs Turku semē redšams, un kas brīhwehtibahs = šwehtōs Schirkenhöfera dahrsā (Zelgawā) pizejeem peetruhta, un par fura šho aw. 40. num. šinohš, tagad wairaf eksemplarōs dabujama pee fotografa Tenglera, Zelgawā, paštes-celā Nr. 20.

Wišās grahmatu bohdeš dabujamas:

СЛОВАРЬ

УПОТРЕБИТЕЛЬНЫИШИХЪ СЛОВЪ
И ВЫРАЖЕНИИ

ВЪ РУССКОМЪ И ЛАТЫШКОМЪ ЯЗЫКАХЪ.

Wairaf leetojumu

wahrdū un išteikumu krahjums

Kreewu un Latweefchu walodā.

Šaraktištšs no

Dimitri Wewes,

riwsštohtotaja pee Rihgās pīšchā gimnāšjas.

Maſſa 30 kap.

Šchij wahrdnizei ir tas nolukšs, par walibšibu pee kreewu walodas mahžibas derest. Wina at-robdašs pehs fabriahm šahšditi wairaf drufkete wahrdi ir išdeenišs dšhwēs, pee kam tahm nošt-šmefchanahm no ištahš leetas tee ar tahm pafchahm šafcedamees laifa wahrdi, fawadibahs wahrdi un šah-štibahs wahrdi nahš; žaur tam teel, kas ir šchis grab- mataš mahžahs, pīlņigu teikumu šahšadšchana tuh- ltu atweealinata. Tadeht buhtu šchi grabmata ir ištahšchā preekšč teem deriga, kam wišwahrigā kam deeneštā buhtu ja-cestahjahs.

Wišās grahmatu bohdeš dabujama.

Latwiška

**Pawahru-
Grahmata.**

Trefcha druka.

Maſſa 1 rubli 10 kap.

Šohši deriga un nepree-
šchama grahmata preekšč
pawahreem un špišmanehm,
kā ari preekšč leelafahm
šaimneezibahm. Šatur pa-
mahžifchanas, kā war par
it lehtu maſſu šmeētšas ba-
ribahs fagatawoht. Nedriht-
šetu tadeht neweenā šaim-
neezibā truhšt.

Wišās grahmatu bohdeš dabujama.

Kriminal-stabsti

jeb

šwarigi notikumi pee laudihm pafaulē.

Šnemiš is Wahžu walodas

no

J. Banina,

Wistrahles šchimeistera un šchegemeša.

Maſſa 30 kap.

Preekščwahrdš žeenijameem laštajeem:

Kad nu Žuhs manu „Šchis un tas“ tīk lašvniģi ušrekmufchi un papilnam laštufchi un laštufchās, ka virma druka no virma krahjuma var ištchēri gadeem jau ištirkta un Šteffenhagen drukatawas kungl to tagad ohtu reiši grib drukabt, tad esmu eedrohs šchinajees ko no jauna Žums tagad pafneegt. Šchoreiš gan ir wenteešigahs leetas un notikumi nekā virmajōšs krahjums — par ko Žums šahštichu. Tadeht to esmu darjiss, ko Žuhs ušeešt pofchall ištahštiti „preekščwahrdš.“ Tadeht šchoreiš ar Deewu!

Uobirufchās lapinas.

Šalastias

no

Andreja Šteekšina.

Maſſa 15 kap.

Draudšes grahmatu krahjums.

Mušhu deenišchku maiši

dohd mums šchodeen.

Štahšis is Wahžu walodas

no

S. Sieventhal.

Maſſa 15 kap.

Žaur mušhu apgohdahšanu tagadiht var ištahža ohtā drife un ir wišās grahmatu-bohdēs dabu-
šamas:

Kahsu-runas,

to

preekšč derineekeem šaraktištšis

Janis Meier.

Preekščwahrdū

weelžis

A. Diefenstein.

Žena 20 kap. fudr.

Šchilē grahmatnā preekšč mušhu Latweefchu tau-
teešcham atrobdašs labas ranas un derigas mahžibas
drubtes un jauneeem laulibahs-laudihm par labu, kā
žaur derineekeem runatas.

H. Bruger un beedriš, Rihgā,

apgohdatājt.

! Sirnigas ardeewas !

iffaka radecem un draageem uf Wiidlemi aifsehdodams
Aidrauzku Janis.

Tihriinuischâ

(Thüringshof).

7 werles no Aihgas, teel tam, kas tur grifetu uf
dihwi avinelees, masafâ un teelafas gabatâs seme
ismohmota. Klabatâs sinâs dabunamas Aihgâ pee
2 Mündela un beedra.

No Wiinschenkes-Mahwes krohna pagasta waldibas
(Lufuma apritki) teel wisem pee krohna Wiinschen-
kes-Mahwes pagasta weertacem lohjeklem zaur scho
sinams daribts, ka par 1877/rs. g. maksajama galwas-
nauda un berama galwaslabiba nu ir awpreesta un
isbalita, kara isbalischna no kara maksataja war
tikt eestatita; tandebt tee pagasta lohjekti, kuri do-
matu, ka wisem nepariisa gabwasnauda buhtu aw-
rebbinata, pee usraugu teefas diwu nedeku laikâ par
tam war subdribu nest, jo pehz fchi termina ne-
weens wales netiks klauisits un pehz weertneeku sprec-
dama buhs jamakfa. Turklabt teel wifas pilsehtu,
pagastu un muifcha woltzejas zaur scho preklabjigi
lubgas, witu apritki dihwodameem Wiinschenkes-
Mahwes pagasta lohjeklem scho sinamu daribt. 1
Wiinschenke, 10. September 1877.
(Nr. 103.) Pag. wez.: R. Jeseke.
(S. W.) Skrihw.: G. Stobbe.

Safahsmuischas Behrsu-krohgû tiks 2. un 3. Nowember f. g.

uhtrupe

notureta, tur pahidels dajchadus ratûs, istabas-
leetas, semfohpibas cerohitschus un fain-
neezibas rikfûs. 3

Peo Krohna-Wirzawas weederigâ, Jaun-Platones
Makubtu mahjas dihwodams Dahwus Riger ir Mas-
baktu mahju fainneeku Dahwa un Eihses Bergmann
dehsu Kristapu few weniiga dehta weeta par audfeku
weenehts, fondebt illatriis, kas dohmatu pret scho
bebrunaweenem schanu (Adoption) sabdu isfumiigu cemeftu
zelt, no Wez-Platones pagasta teefas zaur scho teel usafzi-
natis, 8. Nowember f. g. fcheit weeteihtes un fawas
cerunas illit. 1
Wez-Platonê, 21. September 1877.
(Nr. 259.) Weefschd.: G. Freimann.
Teef. skrihw.: A. Allen.

No Bufatfchu (Fockenhot) pagasta waldifchanas,
Dohbeles apritki, teel zaur scho sinams daribts. Ka
no Bufatfchu pagasta magastinas 500 mehri rudsu
3. Oktober f. g. wairakfchifchanâ masafas datâs
tikis pahdrobt. 1
Bufatfchds, 17. September 1877.
(Nr. 188.) Weefschd.: J. Barroufchke.
Skrihw.: A. Georgy.

Krohna Wirzawas pagasta teefa dara zaur scho
sinamu, ka nelaiikes fcheleenes Lohmen-Thomberg mahju
fainneezas Greetas Thombreg, dfin, Benjamin, man-
ilba, fahahwedama is jelta rohtabm, dafchadabm fee-
weefchu drehbeem un istabasleetahm, ka art gobwisom
un atahm, 17. Oktober f. g. Lohmen-Thomberg
mahjas uf wairakfchifchanu tiks pahdrobta. 1
Krohna Wirzawâ, 30. September 1877.
(Nr. 161.) Weefschd.: M. Mattusell.
(S. W.) Teef. skrihw.: G. Wahren.

Teo rullk par krohna- un pagasta nodohfchanahm
par 1877/rs. gadu ir weefschd apafschâ minetajeem
pagasteem farakfitti, tadebt teel witu abrewus pagasta
dihwodamee lohjekti zaur scho usafzinati, fawas ne-
meera fuhdribas pee fawahm pagasta-waldifchanahm
weenet, fâ: 1) pee Gaihu pagasta-waldifchanas ihdsf
10. Oktober 1877. g. 2) pee Keel-Latiku pagasta-wal-
difchanas ihdsf 13. Oktober 1877. g. 3) pee Santes
pagasta-waldifchanas ihdsf 11. Oktober 1877. g., jo
pehz fchi termina neweens wales netiks klauisits, ber
illatriis ar fawahm weeneftchanahm atraidibts. 1
Gaihos, 20. September 1877.
(S. W.) Pagasta wezalais: F. Kempel.
Skrihw.: G. Walbe.

Mundales pagasta teefa dara zaur scho sinamu, ka
17. un 18. Oktober f. g., Mundales Schabku
krohgû uhtrupe tiks notureta, kuri nelaiikes Schabku
krohd, Kibbas Erdmann mantiba, fâ: **bifchu-lohki,**
ohsola-fluttschi, malka, leetas-lohki, firgi,
gohwis, aitas, rati, ragus, famonas,
istabas- un dandf zitas fainneezibasleetas
wairakfchifchanâ pret tubdal maksajamu naudu no
fchis teefas tiks pahdrobtas. 1

Mundales pagasta namâ, 24. September 1877.
(Nr. 987.) Weefschd.: G. Weffmann.
(S. W.) Pag. teef. skrihw.: Th. L. Balder.

No Wezmuischas (Neuguth) pagastateefas teel wif
tee, kurcem labdas tafinas parahdu prafifchanas
buhtu no nomirufcha Wezmuischas Jaunsem Jaun-
mahju fainneeta Mahrtina Jaunsem mantibas, rapat
kuri winam to parabdâ palitufchi, usafzinati, fawas
prafifchanas un nodohfchanas wehlatais ihdsf 3.
November 1877. g., kurfch tai teeta par to
weenigu isflehghfchanas terminu nolitis, pee fchis
pagasta teefas weedohtees, ar to weedraudefchanu, ka
wif ihdsf augfchâ minetai deenai neceemeldejufchees
parahdu deweji fawas prafifchanas teefbas faudehs
un parahdu wehnejt pehz likuceem tiks strahpeti.
Wezmuischâ, 22. September 1877. 2

(Nr. 532.) Pag. teef. weefschd.: J. Pelfche.
(S. W.) Pag. teef. skrihw.: Mucowski.

Galwasnaudas maksataju klaferefchana par 1877/rs.
gadu ir weefschd Ohfsmuischas pagasta (Dohbeles
apritki, pee Jelgawas) illufi isdarita; tandebt wif
tee fchi pagasta weederigeo, kas labdu atweeglin-
fchanu un mafnifchanu no galwas-naudas maks-
fchanas dohmatu isgahdatees, 11. Oktober f. g.,
wulkten 12. puudeenâ, pee Ohfsmuischas pagasta
waldibas tal meldejahs un fawas cerunas weefschâ
zet, jo wehlat neweens wales netiks klauisits.
Ohfsmuischâ, 24. September 1877. 1
(Nr. 163.) (S. W.) Pag. wez.: F. Freimann.

Baufkas (Pilsnuischas) un Zerakfites krohna
pagastawaldes zaur scho isfalidina, ka pitema 10.
un beidsama 11. Oktober 1877. g. galwas-
naudu par 1877/rs. gadu isbaliba.
Wif, pee minetajeem pagasteem weederigeo nodoh-
fchanu maksataji, kuri nespehziabas get zlitadu cemeftu
debt teefbu uf mafal maksfchanu grifetu eegubtees,
teel usafzinati, minetajas deenas fche ceraites un
pagasta weertneeku spredumu par galwasnaudas is-
balifchanu klauisites. Minetajas deenas te ne-atnah-
fufchee faudehs teefbu uf tablal fuhdofcham.
Baufkas teefasnamâ, 17. September 1877.
Pilsnuischas pag. wez.: G. Drenger.
Zerakfites pag. wez.: J. Wahren.
(Nr. 244.) Pag. skrihw.: G. Toewer. 1

No Kurfemes gubernâ, Lufuma apritki budha-
mahm, pee Nr. Ohfsmuischas (Gendoyf) teefasnamâ
weederigahm 7 fr. pagasta waldifchanahm teel zaur
scho sinams daribts, ka
1) jaunfarakfittahs galwasnaudas istes par 1877/rs. g.
no 1. Oktober f. g. uf 14 deenahm weefschd kara
isfatisfchanahs tiks isfiktas un fa fuhdribas deht
nepareifas galwasnaudas usfifchchanas minetajâ
laikâ pee usrauguteefas weeneftamas, jo zlitadi klaf-
ferefchana frehtâ pahrees un febakahm fuhdri-
bahm fchis tiks preit turehts, un fa
2) amala darifchanas, t. i. naubasmaksfchanas un
wafes mainifchanas, til tais awafschâ minetajas
nedelas deenas tiks preti nemtas un isparitlas,
prehit weefschd

a) Ohfsmuischas — katru obrdeenu un peektideenu,
b) Schwardes — katru trefchdeenu,
c) Ohfchelejas — katru trefchdeenu,
d) Lufuma wirtschiflunga pagasta — katru pirmdeenu,
e) Lufuma mifchakungâ pagasta — katru pirmdeenu,
f) fr. Abwasnsmuischas — katru peektideenu, un
g) Tunes — katru fektideenu. —
Weidohf teel wifas polizeju-teefas pasemigi lubg-
tas, zeeti uf tam flaittees, ka wif scho pagastu loh-
jekti ihdsf 1. November 1877. g. war weer-
dibt, ka wint fawu galwasnaudu ir afmafajufchi,
un tohs, kas pehz fchi laikâ bij pafehm jel waija-
dihgahm galwasnaudas kwihetm teel atraiti, fcheit
arehtliff eefubhtit. —
Nr. Ohfsmuischas teefasnamâ, 16. September 1877.
(Nr. 564.) (S. W.) 1

Kad Wez-Platones Baku mahju fainneeks Janis
Blumberg's fawu krusidehtu, Krohna-Wirzawas
mefchafaraga Kuhl mahju fainneeku Zabua un Greetas
Kublerig dehsu Jani few bebrna weeta par audfeku
(Adoption) weenehts, un tad teel no Wez-Platones
pagasta-teefas wif usafzinati, kas dohmatu pret scho
bebrnaweenemfchanu labdus klauisitas cemeftus zelt-
tohs wafchus 8. Nowember f. g. fcheit weeneht, jo
wehlafas weeneftchanas netiks wales preti nemtas. 1
Wez-Platonê, 21. September 1877.
(Nr. 262.) Weefschdetais: G. Freimann.
Teef. skrihw.: A. Allen.

Wif tee, kas grib **afmenus** weefschd eelu bruge-
fchanas pahdrobt un Bauflâ weewest, teel zaur scho us-
afzinati, ihdsf 20. Oktober 1877. g. pee Bauflâs keme-
rejas meldeetes. 1

Baufkas raktuff, 1. Oktober 1877.
(Nr. 139.) Pilsehta wez.: G. Schmidt.
Raktu-wez.: J. Beckmann.

Apafschâ weemintete namu-ihwafchneki ir Kurfemes
kreditweerdibas direkfiju lubgufchi, lai wisem pret
fawu fcheit weeminteto gruntsgabalu eekiblafcham no
Kurfemes kreditweerdibas krafifchanaslahdes naudu
aifteen, un probti:

- 1) Jaunjelgawas apritka-teefas sekreteterim Michael
Reinfeld l. uf fawem Jaunjelgawâ buhdamajem
gruntsgabaleem Nr. 39a un Nr. 40b;
- 2) Meier Jakobfohn l. uf fawu Jaunjelgawâ buhdamo
gruntsgabalu Nr. 11a;
- 3) Pauline Dannemann ldi., dfin. Kruth, uf fawu
Baufkâ buhdamo gruntsgabalu Nr. 102 a, —
fa deht tad Kurfemes kreditweerdibas direkfija, atfau-
damees uf 3. August 1864, g. Wifangstaki apfipri-
nato walfchadomes awehlt, zaur scho wifas tohs
usafzina, kam pee fcheem weeminteteem gruntsgaba-
leem, kurus grib krafifchanaslahdei eekiblahit, wezalas
teefbas buhtu, lai wini tohs 4 mebnepu laikâ, reh-
finabts no fchi fludinajama beifamahs isfludina-
fchanas deenas, pee Jaunjelgawas jeb pee Bauflâs
pilsehta magftrates weemid un teel ewalifit grunt-
gabalu rullds. — Ja wini to nebuhf tai weemintetajâ
laikâ isdaritufchi, tad krafifchanaslahdei paliks weefsch-
rullfas reffe par fawu uf teem gruntsgabaleem af-
leeneho nauda weefschd tahm prafifchanahm, kas tai
laikâ nebuhf weemidetas un foroboreeretas.

Jelgawâ, 19. September 1877. (Nr. 2617.)
Direktora weeta:
Redohmneek: J. v. d. Kopp.
Sekreteeris: Seyling. 1

Wihitnu pagasta ir galwasnaudas maksfchanas is-
dalifchana par 1877/rs. g. isdarita. Kas pret scho
isbalifchanu grib cemeftu zelt, tam fawa fuhdriba ihdsf
15. Oktober f. g. pee Lufuma apritka teefas japeenes;
pehz fchi laikâ cerunu nepeenees, ber buhs jamakfa ka
nospreets. 1
Wihitnâ, 28. September 1877. (Nr. 198.)

Skohlotaja-palihgi

ar isfumiqt weederigahm **leezibasfchmehm** war
ihdsf 30. Oktober f. g. pee Neretas pagasta waldibas
meldeetes, kur **dimi** tabbi palihgi wajabjigi.
Pag. wald. wabrdâ:
Pag. skrihw.: F. Treu.

No Kurfichu pagasta waldifchanas teel wif tee,
kuri obrta

Skohlotaja-palihga

weetu pee fchi pagasta skohlas grifetu un waretu
weentem, usafzinati, 20. Oktober f. g. fcheit meldeetes
deht libfuma flehifchanas.
Kurffchds, 1. Oktober 1877.
(Nr. 527.) Pag. wez.: J. Kuhfe.
(S. W.) Pag. skrihw.: Grabe.

Wezpilsmuischâ,

Grobhinas apritki, wairak mahjas ir pahdrob-
damas. 6—

Veel-Glejas Annas-krohgû tiks 30. un 31. Oktober f. g.

uhtrupe
notureta, kur wifadas wirtschafsteleetas, ka art drehbes
un stelmahkera amata-leetas, uf wairakfchifchanu
tikis pahdrobtas. 3

us to isredsejis, pasaulē swarigas leetas isdariht un wisai sapohstitas tautas weekā stah. Tā wezee Greeki Perseeschus uswareja un s'chee atkal wehlaſ no Rohmeeschem uswareti, bet kad Rohmeeschu walfts atkal wisai sapuwusi bij, tad Germani (Wahzi) tohs pahwahreja. To wisu breefmigi kari padarija. Kā gau warena Wahzu walfts buhtu warejusi tā weenotees, kà ta tagad stahw, ka neween zaur karu? Waj zitadi tagad klahsees ar sapuwuschu Turku walsti? Kristigeem schē reis waijaga atswabinateem kluht. Karsch mums schē wirs semes zelu lihdsina, bet jo wairak ar us debes walstibu.

Aleksandera ta leela uswarešanas kari zehla Greeku walodu par pasaulē walodu un zaur to ari tuhdaļ pašchihra, ka Ewangeliums drihs par wisu pasauli isplatitees wareja. Kahda gariga swehtiba pluhda no ta kara 1814. g. us wisahm pusehm.

Waj ne-atdarija Anglijas opijuma karsch ar Rihneeschem swehtai Ewangeliuma mahzibai scho leelu walsti? Krimas karā daudj tuhkstoschas Jaunas deribas grahmatas nahja Turku un Frantschu rohkās. Wahzu-Frantschu karā Anglijas leela bihbeles-beedriba isdalija 3500 wefelas bihbeles, 287,000 Jaunas deribas un 190,000 daschadas bihbeles grahmatas, Frantschu, Pohlu, Leischu, Schihdu un Arabeschu waloda. Bes tam wehl Stuttgartes Ewangeliuma beedriba daschadas garigas grahmatas saldateem isdalija pee 30,000 un wehl 15,000 luhgšanas grahmatas. Ari tagadejā karā Anglijas bihbeles-beedriba sawu darbu strahda un jau preefch kara eesahšanas deenwidus Kreemijā muhsu saldateem daudj tuhkstoschas Jaunas deribas isdalijusi. Tā karsch zelu lihdsina swehtam Ewangeliumam un zaur scho daudj tautu firdis us muhschigu debes walstibu.

Zif breefmigs mums ari karapohstis isleekahs, tad tomehr tam ari sawas swehtigas puses, un tee wahedi pilnā mehra peepildahs, kas faka: „Zuhs dohmajabt launa dariht, bet Deems ir nodohmajis wisu us labu greest“ jeb atkal: „Waj es ne-esmu tas, kas no tumšibas gaismu dara?“ faka tas Kungs. Tadeht pazeeschat lehnā, padewigā garā, kad tas Kungs juhs ar kara-breesmahm peemele, ka zilweku firdis nodreb aij bailibas. Par masu brihdi, tad wehtra un karapehrkons pahrees un palehns wehsminsch wisus atkal spiridmahs ar meeru un swehtibu.

Kungs muhsu Deems, Tu waldneeks par wiseem kara pulfeem! mehš drebam preefch tawa tajna sohda, ko Tu mums leezi useet, bet mehš luhdsam: Taws wahrds lai tohp swehtihš. Tawa walstiba lai nahf. Taws prahts lai noteek, kà debesis, tā ari wirs semes. Amen. R. S.

Palihgs ihstenā laikā.

(Lurpinajams.)

Bija atkal kahda leetaina Nowembera mehnescha deena. Leetus ar sneegu fajauzees gahsahs bes miteschanas no Kotta nama jumta us eelas, kas schodeen rahdijahs kà ismirusi. Kotta zeenmahte Ursula sehdeja ar saweem abeem behrneem pee krahnes sildidamahs. Mahte rahdija saweem behrneem kahdā swehtā grahmatā atrašdamahs bildes. Masais Indrikis prasija, kapehž swehta Elisabete isskatotees tik issalkusi, tē peepeschi atflaneja us eelas kohra behrnu dseedaschana.

Ursula wairs nedabuja behrnam atbildeht: wina klastijahs to jauko dseedaschanu. Ta meldina winai bija pasihstama, jo bija to daudsfreis pee mischahm dsirdejusi dseedam. Wina schahwahs no sawa sehdekla augscham un steidsahs pee lohga. „Tē winaſch nu ir, tas tā saukts „lagstigala,““ sazija ta preezigi saweem behrneem. „Waj juhs dsirdat to jauko balſi? Man bija wisā tai laikā, it kà man kas truhktu, kad to lagstigalu nebiju dsirdejusi, neds pee mischahm, neds us eelahm. Zau dohmaju, ka ta buhtu aiskrehjusi us siltakahm semehm, kur nau seemas neds truhkuma. Ursula tik ilg' skatijahs, kamehr stary teem trim sehneem to tā saukto lagstigalu ceraudsija. Dsirdejusi ta to bija daudsfreis, bet tai wehl nebija laimejees wina redseht. Leela dseedataja ahrija isskata winai tā kchrahs pee firds, ka tai sahla asaras birt us Mahrtianu Luteru raugotees. Behrni mahtei peekchruschees prasija: „Waj Zuhs, mihta memmin, esat noslumuschī? Klausatees tatschu, zif jauki wini dseed!“

Ursula schini brihdi tā tika aisgrahbta, ka nemas nedsirdeja, ko minas behrni runaja. Skreeschu ta isskrehja us eelas un ceweda maso Luteru siltā istabā, kam tagad waijadseja pee krahnes us benkiſcha sehdeht un silditees.

Tu, zeenijams lasitajš, warbuht gribeš sinabt, waj ta bija kahda waidu dseesma, ko tee trihs sehni pee Kotta kunga nama lohgeem dseedaja. Ja, tā ari Mahrtinsch dseedoht dohmaja, bet winam pašcham nemanohht pahwehrtahs schi dseesma par luhgšanas, kas tagad tapa paklausita, jo Kotteene apklausinajahs Mahrtina dsihwes un pahrtikas labad smalki jo smalki. Mahrtinsch winai is azihm wareja noredseht, ka tahda apwaižaschahs nebuhs par welti.

Pa tam kehſſcha bija eenesusi blohdu siltas supes un Ursula preezigi skatijahs, kà tahdam zilwekam smeke, kas gaudrihs diwju gadu laikā nekad nebija freetni pa-ehdis.

(Us preefchu heigums.)

Selgawas latw. pilsehta draudse

no 25. Sept. lihds 8. Oktober 1877:

1) Dsimuschī: Johann August Kirstein; August Carl Krastin; Louise Amalie Rinkewitz; Emilie Lina Kapizin; Henriette Dorothea Reichmann.

2) Ussaukti: Indrik Petruschis, puiss Badakšē, ar Carolini Augusti Kuršinskis; kurpneeks Staklu muischinā Jacob Grünberg ar Anni Treumann; strahdneeks Friedrich Rosenfeld (atr.) ar Marie Finck; Krischjahn Sellis puiss Kasimir muischā ar Trihni Franz.

3) Miruschī: zimmermanasella seewa Anna Krühming 60 gad. w.; Christoph Rose 13 mehn. w.; sul. Otto Jannfohn 88 gad. w.; Emile Lattereur 11 mehn. w.; Louise Franzisca Kohzin 13 mehn. w.; Lihse Blossfeld 6 nedetas w.; Sophie Neumann 2 gad. w.; Janis Neumann atstaw. sald. 59 gad. w.

R. S.—3.

M i s i o n e s l a p a.

VIII. Greenlante.

(Luceinajum.)

Zaur masahm dahwanahm, ko Egede teem laudihm dahwaja, tee pamasam palika drohschaki un palihdseja teem ar baribu. Nu gribeja Egede teem aridsan Deewa wahrduš fludinaht, bet winsch winu walodu nesaprata, un eesahza no wineem mahzitees. Tai starpa Egedes dehls, kas mahzeja zeikinaht, mahleja bildes no bihbeles stahsteem no Ahdama un Gewas, ka tee no tschuhstas tapa peewilti, no Kristus, ka winsch brihnuma sihmes darijis, zectis un miris. Tahs bildes Egede teem laudihm rahdija un istahstija zit waredams. Tas patika teem laudihm un tee nu winam luhdsa, lai aridsan winu flimneekus weselus dara; winsch teem rohkas uslika un luhdsa par teem Deewu un ziti palika weseli. Tad tee winam atdewa kahdus no saweem behrneem, winsch teem mahzija bohkstabus, par itkatru bohkstabu, ko ismahzijušchees, tee dabuja kahdu dahwanu, bet pehz tee apnika, sazidami: ko tas lihdseschoht, labaki buhtu, rohnus un swis kert. Ar laiku Egede dabuja swehtdeenas ewangelijumus Eskimoeschu waloda pahrtulkoht un raudsija tohs teem laudihm islasiht. Bet tee laudis nizinaja wina spredukus, waj ari waroht ar tahdeem kahdu labumu panahkt, kahdu siwi jeb rohni kert, un waj aridsan debefs tik nodilusi, ka tik ahtri sudihš, un waj elles uguis tik karšis, ka uhdena pectruhks, winu isdsehst, waj tad tur newareschoht preezigi silditees pehz ta leela aukstuma, ko pahzrectuſchi wirs semes; ka ari ne-esoht tahdas bahbas, kas tuhliit wifu tizeſchoht, ko jeb kahds teem stahsta un ja Kristus pee wineem buhtu nahjis, tee winu gohdam buhtu fanehmuschchi un nenokahwuschchi. Ziti gribeja Egedi nokaut. Bet Egede ne-apnika un uswareja to lauschu pretimtureſchanohs un cenaidu ar mihlestibu; pehz 7 gadeem winsch weenu laulatu pahri dabuja kristiht; bet ziti negribeja nahkt, tad Egede palika us to, ka winsch mahzija tohs behrus, ko winam suhtija. Tas kehniſch Friedrich IV. lihds ſchim laipnigi to misiones darbu bij uſturejis ar sawu nauđu, bet wina walſteklungi tam sazija, ka us to leetu pa dauds naudas istehrejoht; tad winsch atbildeja: kad tilai weena dwehſele taptu iglabhta, tad tas misiones darbs nau pa dahrgi malsahts. Bet winsch nomira 1833. g., wina krohnamantineekš negribeja wairs to darbu uſtureht un Egede nesinaja, ka nu pahritiſchoht; tad tee laudis winu luhdsa, lai jel paleekoht, paſchi griboht winam paſneegt no sawa padohma, zit winam wajjaga. Pehz diwi gadeem iszehlahs pokas, no Ciropas ar fugi atweſtas; tee laudis nesinadami, ka pret to flimibu fargatees, nomira ka muſchas, weena puſgadā lihds 3000 zilwekeem. Egede gahja pee wineem aplahrt, eepreezinaja tohs flimus un mirejus, apraka tohs nomiruschus un kohpa winu bahrinus, winsch no wineem leelu pulku eeachma sawa ſkohlā un tohs mahzija un aridsan labu trefu no wineem wareja kristiht. Tahdi mihlestibas darbi winam atdarija lauschu ſirdis. Bet tohs auglus no saweem darbeem winsch pats wairs nedabuja redſeht; ar teem leeleem publineem un ſidehsteem winsch bija preekſch laika wezs

un wahjſch palizis, tad winam aridsan nomira wina ſeewa, kas ar sawu tizibu winu allasch bij ſtiprinajuſti. Ilgaki winsch newareja palikt; 15 gadus Greenlante lawejees winsch tureja sawu beidsamo ſprediki par teem wahrdeem Esajas 49, 4. „Bet es saziju: es esmu welti ſtrahdajis, es sawu ſpehku par neeku un neleetigi esmu walkajis, tomehr mana teefa ir pee ta Kunga un mans darbs pee mana Deewa“ un aisbrauza us Kopenhagenu 24. September 1736. g., kur winsch wehl 7 gadus publejahs jaunus misionarus preekſch Eskimoescheem audsinadams; winsch nomira 73 gadus wezs 5. November 1758. g., lihds galam luhgdams Deewu par saweem Eskimoescheem. Winsch Greenlantes misionei to zetu fataiſjis; wina pehdas eestahja Hernhuteſchu misionari. Kad 1733. g. Friedrich IV. bij nomiris un wina krohnamantineekš wairs negribeja to misiones darbu uſtureht, tad trihs draudſes lohzekti no Hernhutes braukuschchi us Kopenhagenu luhdsa tam jaunam kehniſam, lai winus tik suhta, paſchi griboht ar sawahm rohkahm sawu maifi ſew nopelnitees. Winu weentefiga tiziba patika tam kehniſam un winsch apſohlijahs winus suhtiht un aridsan Greenlante uſtureht; April mehneſi tee ar preeku eekahpa fugi, bet gruhiti wineem gahja: pirmā kahrtā ar to walodu, jo tee bij nemahziti laudis, kam jo gruhitaki ſweſchu walodu ismahzitees, ohtra kahrtā tee zeeta badu, jo tas padohms, ko lihdsnehmuschchi, ahtri bij istehrehts un Greenlante neko newareja dabuht, trefchā kahrtā ar teem laudihm, jo tee bija pret wineem tikpat kueli, ka pret Egedi bijuschchi, tee winus nizinaja, lamaja, mehtaja ar almineem. Bet pehz 5 gadeem tas nahza zitadi. Misionareem sawā mahjā ſehſchoht un ar Deewa wahrdu tulkofchannu darbojamees, pee wineem atnahza ſweſchi laudis un wajjaja par to grahmatu, ko turoht apakſch rohkahm. Nu tee wineem lapraht islasija tohs stahstus no Jesus zeeſchanas un mirſchanas, un Deews weenam no teem laudihm, ar wahrdu Kajarnak, atwehra to ſirdi; winsch luhdsa: islasī man luhdsams wehl weenu reiſi, es gribu labpraht peſtihts tapt. Ar preeku tohs wahrduš ohtru reiſi dſidejis, winsch aigahja un nahza allasch atpakal, gribedams wehl klausitees; pehz mehneſcha winsch nahza ar ſeewu un behrneem un apmetahs pawifam pee teem mahzitajeem; ahtri nahza wehl ziti, ka ka 20 dwehſeles pee teem misionareem palika, kurahm wini iſdeenas Deewa wahrduš mahzija; 30. Merz 1739. Kajarnaks ar ſeewu un behrneem dabuja ſw. kristibu. Bet pehz tahm preeka deeninahm tas wels uſpuhta leelu behdu wehtru. Ritnu paganu pulks krita teem mahzeekteem wirſu, ſuhdsedamees, ka Kajarnaks weenu no winu radeem noburis, un gribedami atreebtees. Tee laudis iſklichda pa wiſahm malahm; tee misionari palika atſtahti, wiſs winu publiuſch rahdijahs pa welti notizis; bet Deewam bij zitads prahts; tee iſklichduſchee fludinaja wiſas malās Jesus wahrdu un kad ta wehtra bij norimusi, tad wini greeſahs atpakal un ar wineem dauds no ziteem, kas ari gribeja no ta Deewa jehra wairak mahzitees.

(Uf preekſchu wehl.)

Latw. Awischu apgahdatajs: J. W. Safranowicz.

No zensures atwehlehts. Rihgā, 6. Oktober 1877.

Drukahs pee J. W. Steffenhagen un debta.